

Лекція 2. Нормативно-правове забезпечення щодо отримання дозвільних екологічних документів для здійснення господарської діяльності. Відповідальність за порушення екологічного законодавства

Інформаційні джерела

- Офіційний портал ВРУ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
- «Україна-Європейський Союз» – офіційний сайт представництва України при Європейському Союзі. URL: <http://ukraine-eu.mfa.gov.ua>.
- Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>.
- Аналітичні доповіді Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/publikacii/analitichni-dopovid>.
- Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. URL: <https://mepr.gov.ua>.
- Офіс сталих рішень. URL: <https://ukraine-oss.com>.
- ЕкоСистема: національна онлайн-платформа, яка містить актуальну інформацію про стан довкілля. URL: <https://eco.gov.ua>.

Питання до розгляду

- Екологічне законодавство України.
- Основні нормативно-правові екологічні документи підприємств.
- Міжнародне співробітництво щодо запровадження екологічно «чистих» підприємств.
- Порівняння й адаптація екологічного законодавства України до чинного в Європейських країнах.
- Єдина екологічна платформа “ЕкоСистема”.
- Види порушень, за які несуть відповідальність винні особи.
Дисциплінарна, адміністративна, цивільна і кримінальна відповідальність за порушення екологічного законодавства.

1. Екологічне законодавство України

Механізми

законодавчо-
правовий;

економічний;

адміністративний;

інформаційно-
контрольний;

науково-освітній;

громадський.

Екологічне законодавство України

- конституційне регулювання екологічних правовідносин;

- еколого - правове регулювання, що базується на екологічних законодавчих і підзаконних актах;

- регулювання екологічних правовідносин еколого-правовими нормами різних галузей законодавства;

- міжнародно-правове регулювання;

- регулювання екологічних правовідносин нормами забезпечувальних галузей законодавства.

БЛОК МЕХАНІЗМУ

1. Конституційне регулювання екологічних правовідносин

КОМЕНТАР

1.1. Закріплення найважливіших принципів і форм використання природних ресурсів на різних юридичних титулах.

1.2. Декларування низки екологічних прав громадян, вимоги щодо охорони довкілля і забезпечення екологічної безпеки

2. Еколого-правове регулювання, що ґрунтується на нормах закону України "Про охорону навколишнього природного середовища" а також на законах та підзаконних актах, що прийняті на його подальший розвиток:

- закон "Про екологічну експертизу";
- Земельний, Водний, Лісовий кодекси;
- Кодекс України про надра;
- закон "Про тваринний світ";
 - закон "Про охорону атмосферного повітря";
 - закон "Про природно-заповідний фонд" тощо

2.1. Передбачення мети, завдання, принципів і механізмів забезпечення конституційних екологічних правовідносин.

2.2. Забезпечення гуманізації і демократизації регулювання екологічних правовідносин.

2.3. Встановлення розподілу управлінської компетенції між законодавчими й урядовими органами влади в галузі природокористування, охорони навколишнього природного середовища, екологічної безпеки.

2.4. Закріплення пакету екологічних прав громадян і, зокрема, прав, що реалізуються переважно на галузевому рівні:

- на екологічно безпечне життя і здоров'я;
- на одержання повної достовірної інформації, у тому числі екологічної;
- на участь у проведенні громадської екологічної експертизи;
- на здійснення загального й спеціального природокористування;
- на участь у розробці і здійсненні природоохоронних заходів, заходів щодо раціонального й комплексного використання природоохоронних ресурсів.

2.5. Закріплення пакету прав, що реалізуються на міжгалузевому рівні:

- на одержання екологічної освіти;
- на об'єднання в громадські екологічні організації;
- на участь в обговоренні проектів законів і екологічно значущих проектів та рішень;
- на подання до суду позовів на фізичних і юридичних осіб про відшкодування шкоди, завданої здоров'ю та майну внаслідок негативного впливу на навколишнє природне середовище.

2.6. Встановлення економічного механізму закріплення екологічних прав громадян, суспільства

Блок механізму	Коментар
<p data-bbox="211 496 1098 1053">3. Регулювання екологічних правовідносин еколого-правовими нормами різних галузей законодавства</p>	<p data-bbox="1166 258 2377 891">3.1. Гармонізація сфер здійснення законодавчої, виконавчо-розпорядчої, науково-технічної, підприємницької, зовнішньоекономічної та іншої діяльності, спрямованої на впровадження системи еколого-правових вимог у процесі їх здійснення щодо використання природних ресурсів, охорони довкілля та забезпечення екологічної безпеки.</p> <p data-bbox="1166 986 2377 1262">3.2. Збалансування, на основі викладеного вище, правової системи України з погляду екологізації її галузей та окремих правових інституцій</p>

Блок механізму

Коментар

4. Міжнародно- правове регулювання

4.1. Ратифікація Верховною Радою України міжнародних конвенцій на рівні ООН, Європейського союзу, а також багатосторонніх угод України з іншими державами світу з наданням пріоритетів міжнародним еколого-правовим нормам у процесі гармонізації екологічного законодавства України з керівними принципами розвитку світового співтовариства

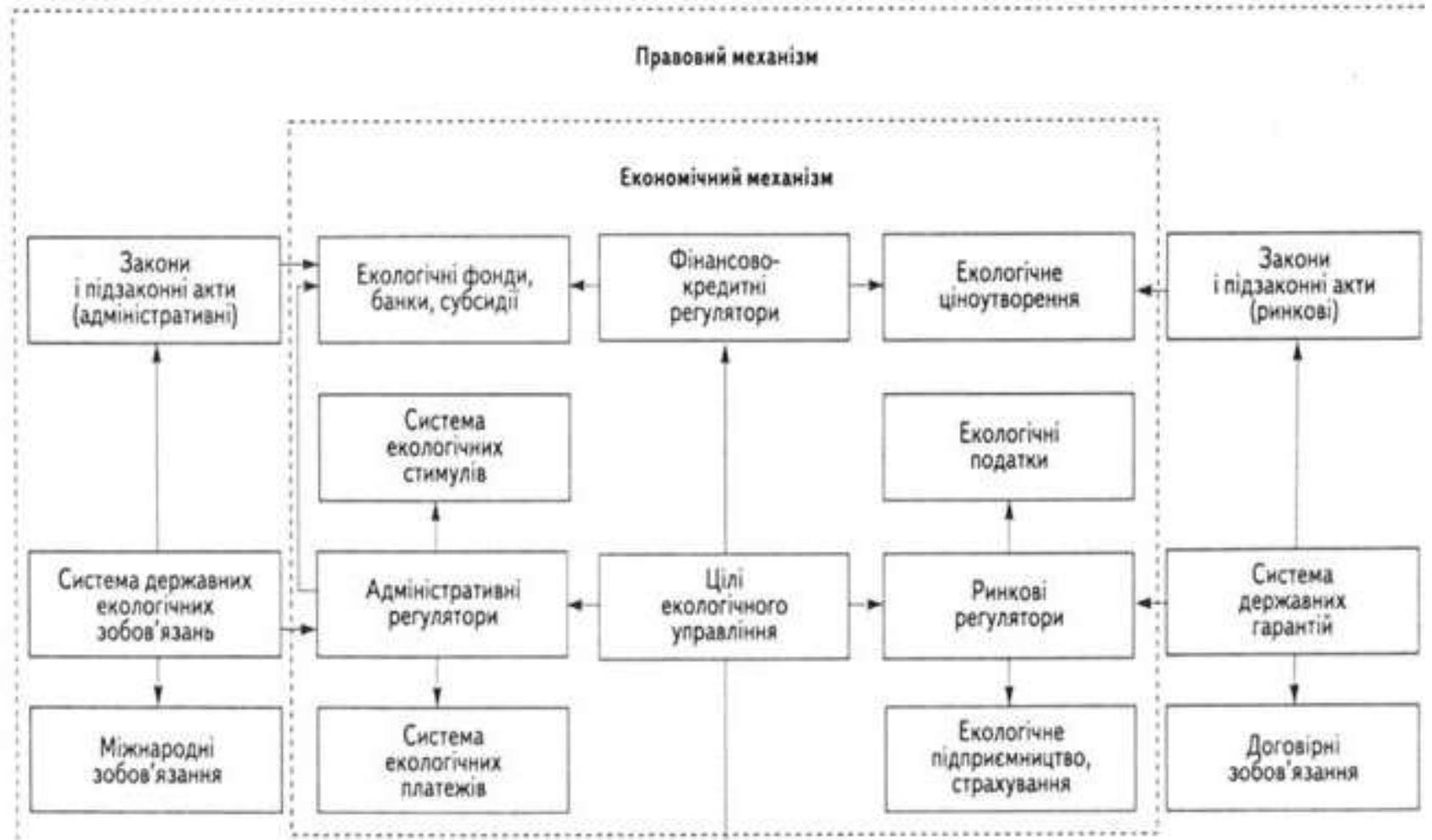
Блок механізму

5. Регулювання екологічних правовідносин нормами забезпечувальних галузей законодавства

Коментар

5.1. Визначення підстав та особливостей притягнення винних осіб до відповідальності за екологічні правопорушення залежно від виду екологічного ризику, ступеня суспільної й екологічної небезпеки, дій фізичних та юридичних осіб

Взаємозв'язок економічного і правового механізмів

Економічний механізм

- плату за спеціальне використання природних ресурсів на основі нормативів і лімітів їх використання;

- плату за забруднення довкілля на основі лімітів викидів, скидів та розміщення відходів виробництва;

- плату за погіршення якості природних ресурсів у результаті володіння й користування на основі лімітів;

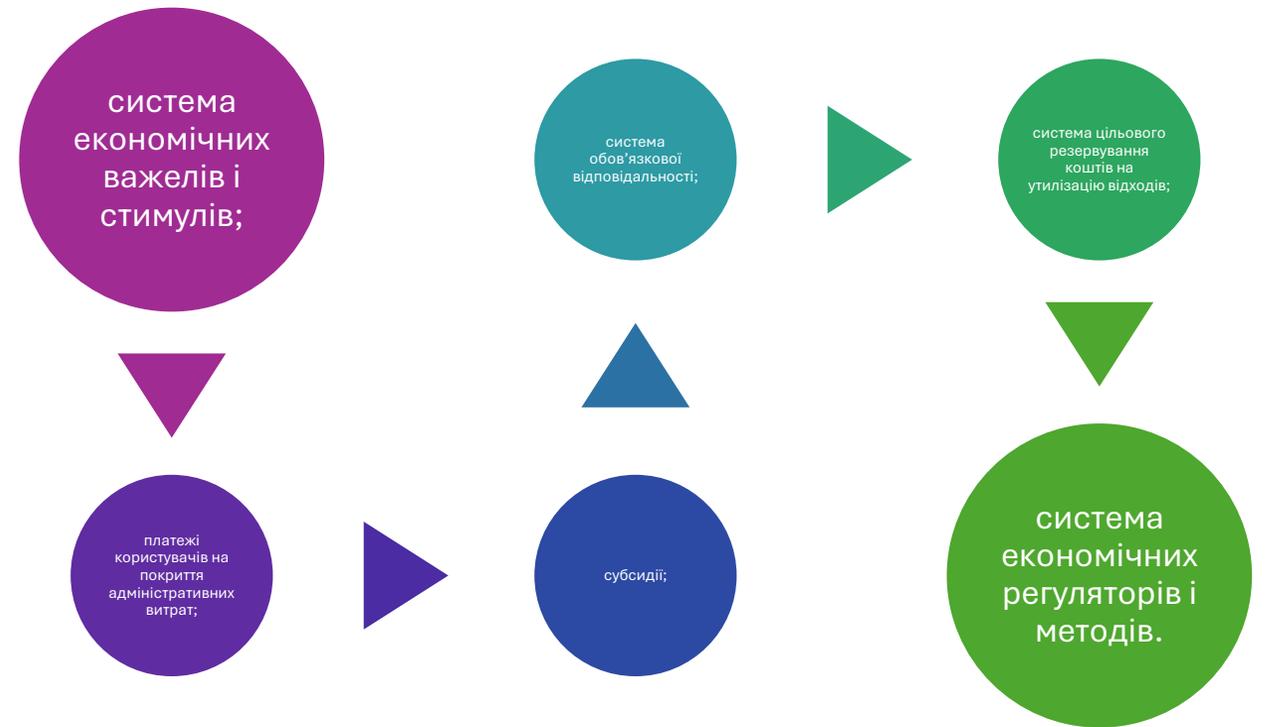
- розподіл платежів за використання природних ресурсів, забруднення довкілля;

- *створення позабюджетних фондів охорони довкілля для фінансування природоохоронних заходів;*

- *стимулювання раціонального природокористування, ефективності охорони довкілля;*

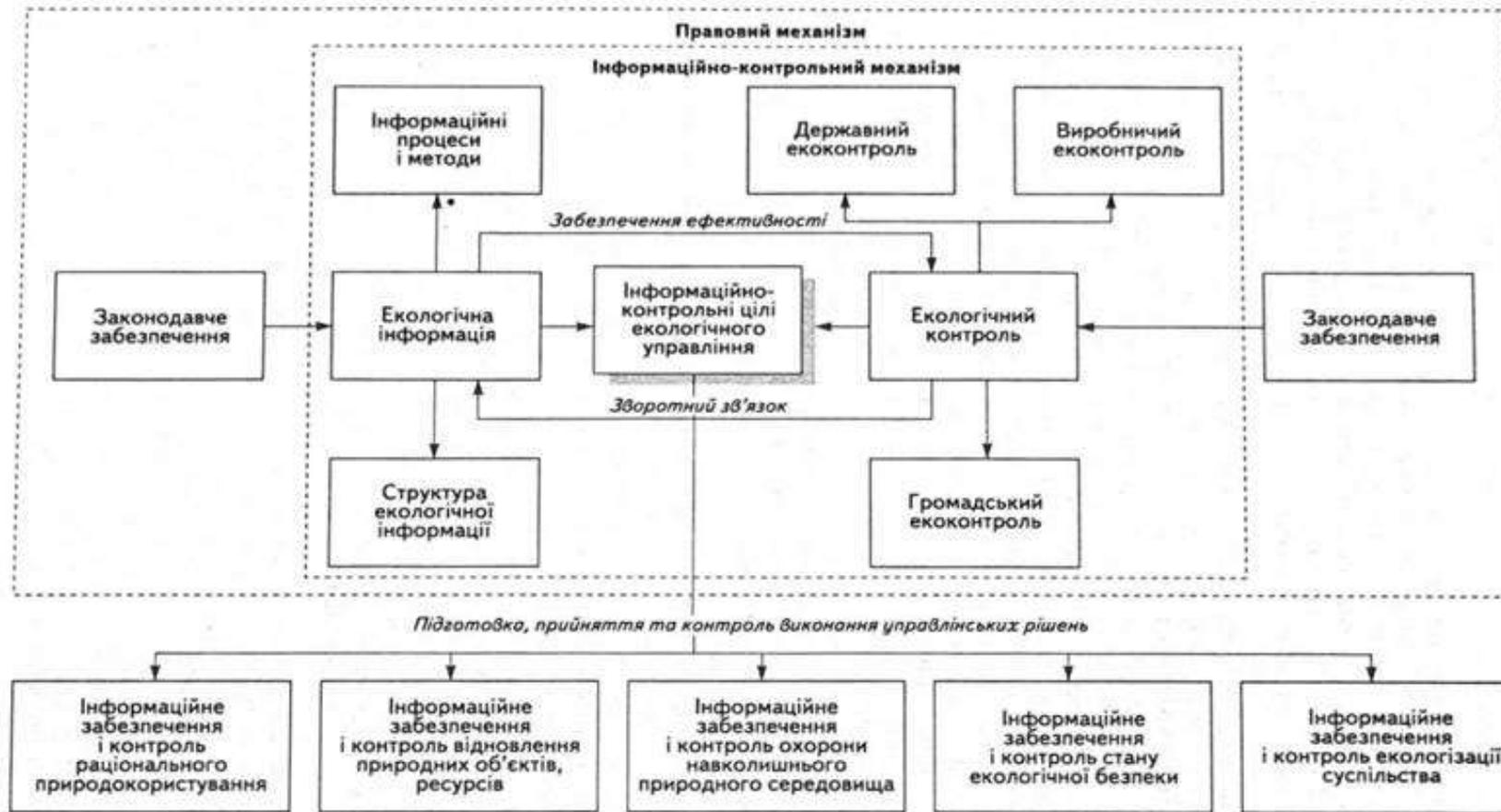
- *екологічне страхування.*

**Найбільш дієві
складові
економічного
механізму, що
широко
застосовуються в
розвинених країнах,
та які не знайшли
свого застосування в
Україні:**

Адміністративний механізм передбачає:

Структура інформаційно-контрольного механізму

Структура науково-освітнього механізму

Громадський механізм передбачає:

- екологічні права і обов'язки громадян;
- гарантію і захист екологічних прав громадян;
- повноваження громадських об'єднань у галузі охорони довкілля;
- громадську екологічну експертизу;
- громадський екологічний контроль.

Екологічне законодавство

Загальне нормативно-правове забезпечення екологічного управління	Нормативно-правове забезпечення						Нормативно-правове забезпечення екологічної експертизи	Нормативно-правове забезпечення екологічного аудиту	
	надр	земельні х ресурсів	вдних ресурсів, виключно і морської економіч ної зони та континен тального шельфу	атмосфер ного повітря	лісових ресурсів	рослинно го світу			тваринно го світу
Закон України “Про охорону навколишнього природного середовища” (25.06.1991 р.)	Кодекс України про надра (27.07.1994 р.)	Земельний кодекс України (12.05.2004 р.)	Водний кодекс України (06.06.1995 р.)	Повітряний кодекс України (4.05.1993 р.)	Лісовий кодекс (08.02.2006 р.)	Закон України “Про рослинний світ” (09.04.1999 р.)	Закон України «Про тваринний світ» (09.02.1995)	Закон України «Про екологічну експертизу» (24.06.2004 р.)	Закон України «Про екологічний аудит» (24.06.2004 р.)
Постанова КМУ „Положення про державну систему моніторингу довкілля” (30.03.1998 р.)	“Положення про Державну геологічну службу” (24.09.2005 р.)	Закон України “Про плату за землю” (12.05.2004 р.)	Закон України “Про загальнодержавну програму розвитку водного господарства” (17.01.2002 р.)	Закон України “Про охорону атмосфери повітря” (16.10.1992 р.)	Закон України „Про мораторій на проведення суцільних рубок на гірських схилах в ялицево-букових лісах Карпатського регіону” (10.02.2000 р.)	Закон України “Про Червону книгу України” (29.10.1992 р.)			
	Закон України “Про нафту і газ” (12.07.2001 р.)	Закон України “Про меліорацію земель” (14.01.2000 р.)	Закон України “Про питну воду та питне водопостачання” (10.01.2002 р.)		Закон України „Про загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000- 2015 роки” (21.09.2000 р.)				
	Гірничий закон України (6.10.1999 р.)	Закон України “Про державний контроль за використанням та охороною земель” (19.06.2003 р.)	Закон України “Про затвердження загальнодержавної програми охорони та відтворення довкілля Азовського і Чорного морів” (22.03.2001 р.)		Закон України „Про природно-заповідний фонд України” (16.06.1992 р.)				
		Закон України “Про охорону земель” (19.06.2003 р.)	Постанова ВРУ “Про національну програму екологічного оздоровлення басейну Дніпра та поліпшення якості питної води” (27.02.1997 р.)		Постанова КМУ „Про Державну програму „Ліси України” на 2002-2015 роки” (29.04.2002 р.)				
		Закон України “Про оцінку земель” (11.12.2003 р.)	Закон України “Про виключну (морську) економічну зону України (16.05.1995 р.)						

2. Основні нормативно-правові екологічні документи підприємств

Основні нормативно-правові екологічні документи підприємств

Закони
України

Дозвільна
документація

Внутрішні
документи
(локальні акти)

Закони України

«Про охорону навколишнього природного середовища»

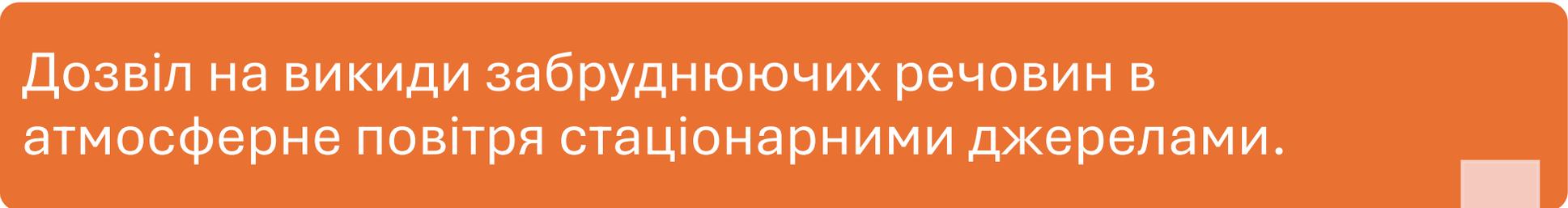
«Про управління відходами»

«Про охорону атмосферного повітря»

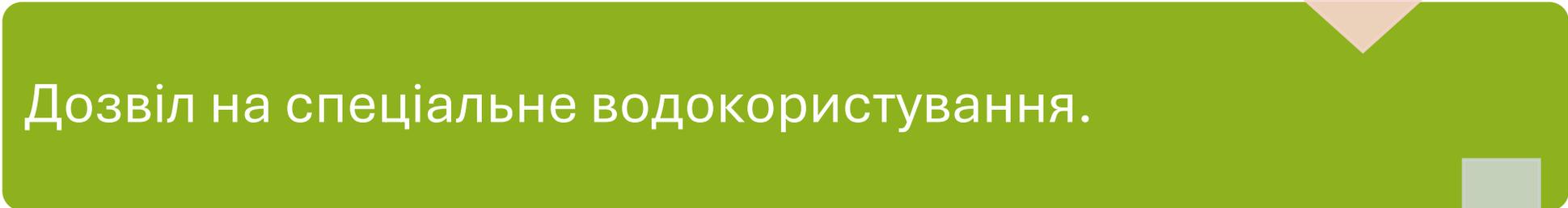
«Про оцінку впливу на довкілля»
(ОВД)

Дозвільна документація

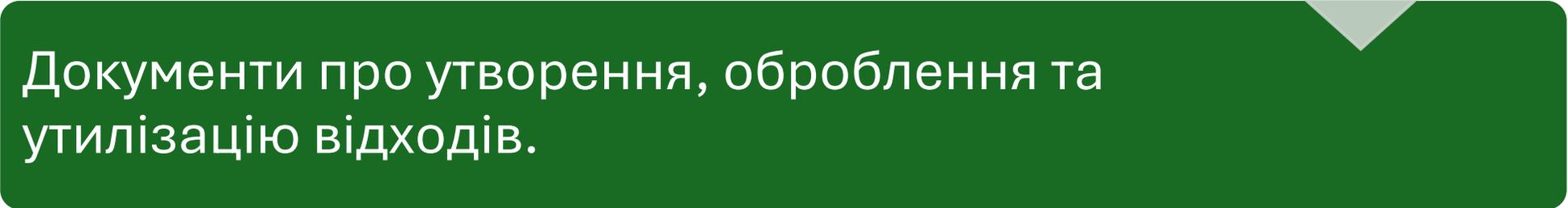
Дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами.

Дозвіл на спеціальне водокористування.

Документи про утворення, оброблення та утилізацію відходів.

Внутрішні документи (локальні акти)

Накази про призначення відповідальних за екологічну безпеку та поводження з відходами.

Положення про виробничий екологічний контроль.

Журнали реєстрації інструктажів з екологічної безпеки.

Плани заходів щодо зменшення викидів/скидів.

ЗВІТНІСТЬ

Звіти про
виконання
екологічних заходів

дані інвентаризації
викидів та відходів

Що повинно бути
на підприємстві з
документів
екологічного
характеру?

Накази щодо природоохоронної роботи

Сплата екологічного податку

Управління відходами

Водокористування

Надрокористування

Охорона атмосферного повітря

Оцінка впливу на довкілля

Державний екологічний контроль та нагляд

Накази щодо природоохоронної роботи

Наказ «Про призначення відповідальних за проведення інструктажу з екологічної безпеки»

Наказ «Про призначення відповідальних осіб у сфері охорони навколишнього природного середовища»

Наказ «Про призначення санітарної комісії з перевірки санітарного стану підприємства»

Наказ «Про розподіл території для дотримання вимог природоохоронного законодавства»

Наказ «Про створення комісії з контролю споживання паливно-енергетичних ресурсів»

Наказ щодо усунення порушень виявлених під час перевірки екологічної інспекції

Сплата екологічного податку

Податкова декларація
екологічного податку

Розрахунок за
розміщення відходів у
спеціально відведених
для цього місцях чи на
об'єктах

Розрахунок за скиди
забруднюючих речовин
безпосередньо у водні
об'єкти

Розрахунок за викиди
забруднюючих речовин
в атмосферне повітря
стаціонарними
джерелами забруднення

Розрахунок скиду
забруднюючих речовин
для заповнення
податкової декларації

Управління відходами

Наказ «Про призначення відповідальних осіб у сфері поводження з відходами на території цеху»

Наказ «Про проведення інвентаризації джерел утворення відходів підприємства»

Наказ «Про проведення навчання (перелідоготовку) осіб, відповідальних за поводження з відходами»

Наказ «Про упорядкування діяльності підприємства в сфері поводження з відходами у 20____р.»

Положення у сфері управління відходами

Наказ про затвердження Плану управління відходами ТОВ «Х»

Відомості про склад і властивості відходів, ступінь їх небезпечності для навколишнього природного середовища та здоров'я людини

Договір про надання послуг з управління відходами

Звіт про результати класифікації відходів по підприємству згідно з Національним переліком відходів

Звіт про реалізацію та використання наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, препаратів (лікарських засобів), що містять наркотичні засоби, психотропні речовини, включені до таблиць II і III переліку, та (або) прекурсори

Відомості про стан матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання, наявність персоналу із зазначенням його освітнього і кваліфікаційного рівня

Заява про отримання ліцензії на провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами

Декларація про відходи

Форма обліку відходів на підприємстві

Інструкція з управління відходами на підприємстві

Акт оприбуткування відпрацьованих мастил

Типовий договір з індивідуальним споживачем про надання послуги з управління побутовими відходами

Інформація про стан провадження господарської діяльності у сфері поводження з відпрацьованими мастилами (оливами)

Наказ про призначення відповідальних осіб у сфері управління відходами

Заява про отримання ліцензії на здійснення діяльності з обігу наркотичних засобів

Акт обстеження інженерно-технічного обладнання земельних ділянок, на яких культивуються, використовуються, зберігаються та знищуються нарковмісні рослини

Дозвіл на використання об'єктів і приміщень, призначених для провадження діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів

Опис документів, що додаються до заяви про отримання ліцензії на здійснення діяльності з обігу наркотичних засобів

Акт приймання-передавання відходів

Звіт з інвентаризації відходів виробництва та споживання

Водокористування

- Наказ «Про наглядові гідрогеологічні свердловини підприємства»
- Наказ «Про призначення особи, відповідальної за обслуговування та експлуатацію локальних очисних споруд»
- Наказ «Про упорядкування діяльності підприємства в сфері охорони водних ресурсів у 202__р.»
- Наказ «Про упорядкування діяльності підприємства під час експлуатації систем водопостачання та водовідведення»
- Типовий договір оренди землі в комплексі з розташованим на ній водним об'єктом
- Відомість про місця провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення
- Відомість про засоби провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення
- Заява про отримання ліцензії на право провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення
- Відомості про наявність документів дозвільного характеру
- Звітний баланс використання підземних вод. Форма №7-ГР (підземні води) (річна)
- Наказ про призначення відповідальної особи за технічний стан артезіанських свердловин, виконання санітарних заходів
- Розрахунок з рентної плати за спеціальне використання води
- Паспорт водного об'єкта
- Розрахунок з рентної плати за спеціальне використання води для потреб гідроенергетики
- Розрахунок з рентної плати за спеціальне використання поверхневих вод для потреб водного транспорту
- Нормативний розрахунок водокористування і водовідведення (обґрунтування потреби у воді)
- Звіт про використання води. Форма №2 ТП-водгосп (річна) (видобувна промисловість)
- Розрахунок скиду забруднюючих речовин для заповнення податкової декларації за I квартал 2024 року
- Наказ про розробку плану заходів, спрямованих на підвищення якості зворотних вод, що скидаються
- Наказ про призначення відповідальних осіб за обслуговування та експлуатацію локальних очисних споруд
- Паспорт водного господарства
- Нормативний розрахунок водопостачання та водовідведення для лікарні, водопостачання для лікарні
- Звіт про використання води. Форма №2 ТП-водгосп (річна)
- Робоча програма виробничого контролю якості води
- Акт відбору проб води
- Клопотання про погодження умов та отримання дозволу
- Акт балансового розмежування мереж водопостачання та водовідведення
- Технічні умови на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення
- Звіт про використання води. Форма №2 ТП-водгосп (річна) (міськводоканал)
- Розрахунок скиду забруднюючих речовин для заповнення податкової декларації
- Графік технічного обслуговування системи водопостачання та водовідведення
- Акт контрольних вимірів рівнів підземних вод та температури
- Розрахунок потрапляння до каналізаційної мережі поверхневих стічних вод
- Заява для отримання дозволу на спеціальне водокористування
- Наказ про введення в експлуатацію очисних споруд
- Реєстраційна картка програми і проекту водозабору підземних вод
- Проект організації ЗСО водозабірних свердловин
- Індивідуальний регламент скидання стічних вод з накопичувача у поверхневий водний об'єкт
- Наказ про консервування основних засобів
- Акт ліквідації свердловини
- Акт консервації свердловини
- Наказ про призначення відповідальних осіб у сфері водних ресурсів

Надрокористування

Розрахунок з рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин

Розрахунок з рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин

Розрахунок з рентної плати за користування надрами для видобування вуглеводневої сировини

Податкова декларація з рентної плати

Лист-згода надрокористувача на внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами

Пояснювальна записка про обґрунтування необхідності внесення змін до спеціального дозволу на користування надрами

Договір купівлі-продажу прав на користування надрами

Заява на продовження строку дії спеціального дозволу на користування надрами

Заява щодо ініціювання продажу спеціального дозволу на користування надрами на аукціоні (електронних торгах)

Заява на внесення змін до угоди про умови користування надрами

Заява на отримання спеціального дозволу на користування надрами

Річний звіт про сплату податків та інших платежів для суб'єктів господарювання, що відносяться до видобувної галузі

Звітний баланс запасів корисних копалин (форма звітності № 6-ГР) (нафта, природний газ, конденсат, етан, пропан, бутани, гелій) (річна)

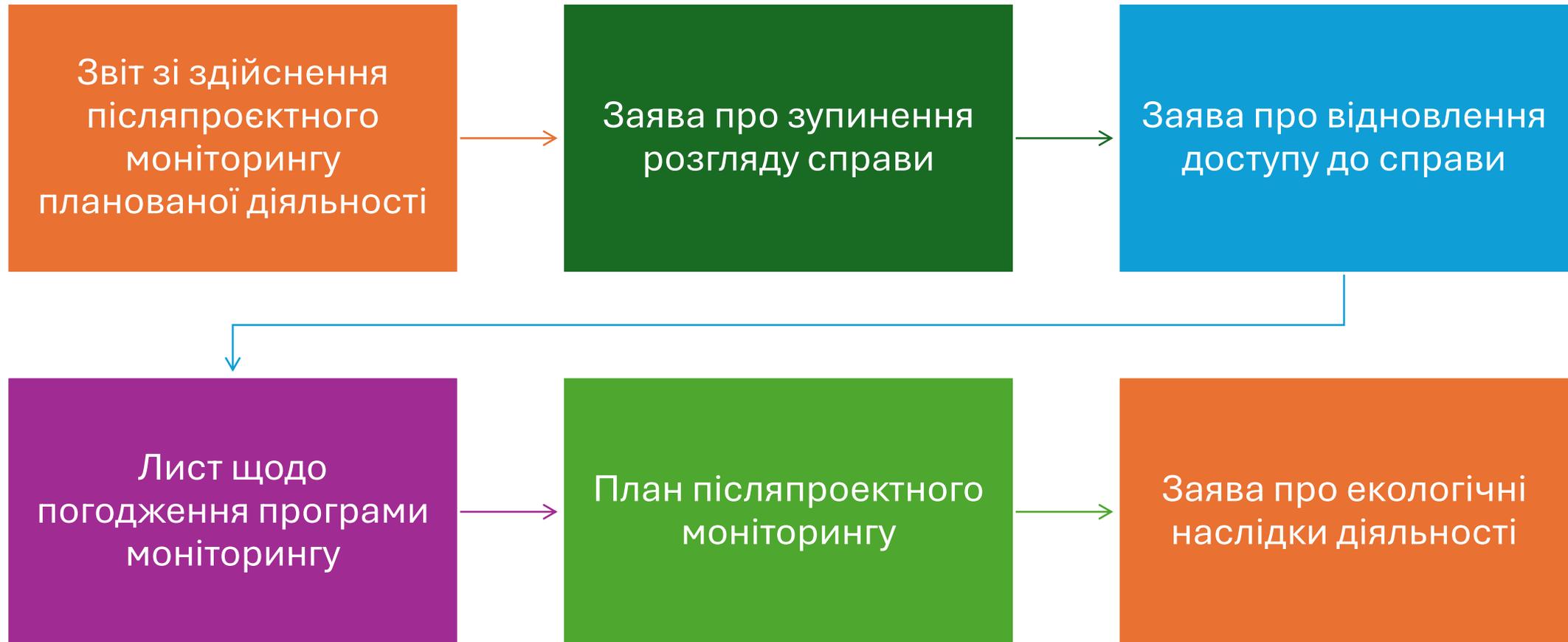
Звітний баланс запасів корисних копалин (форма звітності № 5-ГР) (тверді горючі, металічні та неметалічні корисні копалини) (річна)

Податкова декларація з плати за землю

Охорона атмосферного повітря

- Наказ «Про призначення відповідальних осіб щодо впровадження системи моніторингу, звітності та верифікації парникових газів на
- Наказ «Про призначення комісії з перевірки безпечної експлуатації ГОУ»
- Наказ «Про призначення осіб, відповідальних за вентиляційне та пилогазоочисне обладнання»
- Наказ «Про проведення технічного навчання та перевірки знань персоналу, залученого до експлуатації газоочисних установок»
- Наказ «Про упорядкування діяльності підприємства в сфері охорони атмосферного повітря у 20__р.»
- Звіт про викиди забруднюючих речовин і парникових газів в атмосферне повітря від стаціонарних джерел викидів. Форма № 2-ТП (повітря) (річна) ФОРМА ВВОДИТЬСЯ В ДІЮ З 01.01.2025
- Акт консервації джерела викиду забруднюючих в атмосферне повітря
- Журнал обліку робочого часу газоочисної установи
- Наказ про призначення осіб, відповідальних за пилогазоочисне обладнання
- Паспорт установки очистки газу. Установка очистки аспіраційного повітря дільниці АНС (рукавний фільтр)
- Звіт оператора про викиди та перенесення забруднювачів і відходів
- Звіт суб'єкта господарювання про дотримання умов дозволу на викиди та виконання заходів щодо здійснення контролю за дотриманням установлених ГДВ забруднюючих речовин (для III групи)
- Відомості про об'єкт для державної реєстрації його в Національному реєстрі викидів та перенесення забруднювачів
- Паспорт установки очистки газу. Батарейний циклон БЦ -2-5*(4+2)
- Паспорт установки очистки газу. Пиловлівлюючий агрегат ПУАВ – 1000
- Інструкція з експлуатації та обслуговування установки очистки газу (циклон нестандартний (знепилювач деревообробних верстатів))
- Інструкція з експлуатації, технічного обслуговування і ремонту пилогазоочисної установки – мокрого пиловловлювача (скрубера)
- Протокол засідання комісії з перевірки знань з правил технічної експлуатації установок очистки газу
- Звіт про дотримання дозволу на викиди та виконання заходів щодо здійснення контролю за дотриманням встановлених ГДВ забруднюючих речовин
- Наказ про призначення осіб, відповідальних за виконання Правил технічної експлуатації установок очистки газів. Розширений
- Заява на анулювання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами
- Журнал щоденного обліку часу роботи стаціонарних джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферу
- Положення про уповноважену особу з питань дотримання вимог законодавства в сфері моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів
- Наказ про призначення уповноваженої особи з питань дотримання вимог законодавства в сфері моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів
- Заява оператора про проведення державної реєстрації установки в Єдиному реєстрі з моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів
- Наказ про введення в дію плану проведення технічного навчання персоналу, залученого до експлуатації ГОУ
- Розрахунок розмірів відшкодування збитків, нанесених державі за наднормативні викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря
- Акт перевірки відповідності фактичних параметрів роботи установки очистки газу проектним (ефективність роботи ГОУ) на джерелі викиду
- Заява оператора про надання послуги у сфері моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів
- Наказ про консервацію джерела викидів
- План відомчого контролю джерел викидів
- Акт ануляції джерела викиду (про ліквідацію та виведення з експлуатації промислового обладнання)
- Наказ про затвердження Плану заходів з виробничого контролю викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел викидів
- Заходи щодо охорони атмосферного повітря на випадок виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, ліквідації наслідків забруднення атмосферного повітря
- Інструкція з експлуатації, технічного обслуговування і ремонту пилогазоочисної установки (для твердопаливної котельні)

Оцінка впливу на довкілля

Державний екологічний контроль та нагляд

Критерії для визначення періодичності проведення планових заходів державного нагляду (контролю)

Перелік питань щодо проведення заходу державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства про охорону атмосферного повітря

Перелік питань щодо проведення заходу державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства про охорону і раціональне використання вод та відтворення водних ресурсів

Перелік питань щодо проведення заходу державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства про використання та охорону земель

Перелік питань щодо проведення заходу державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства про поводження з відходами, пестицидами та агрохімікатами

Перелік питань щодо проведення заходу державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства про природно-заповідний фонд

Перелік питань щодо проведення заходу державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства про охорону, захист, використання та відтворення лісів

Перелік питань щодо проведення заходу державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства про охорону, використання і відтворення риби та інших водних біоресурсів

Перелік питань щодо проведення заходу державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства про охорону, утримання зоологічних колекцій, у тому числі диких тварин у неволі

Перелік питань щодо проведення державного контролю за дотриманням вимог законодавства про використання і охорону надр

Перелік питань щодо проведення державного контролю за дотриманням вимог законодавства під час ведення мисливського господарства та здійснення полювання

Чек-ліст еколога 2026

<p>Загальна екологічна документація</p>	<p>Актуалізувати внутрішню екологічну документацію:</p> <ul style="list-style-type: none"> Положення про екологічну службу/відповідальну особу Розподіл ролей: відповідальний за відходи, викиди, воду, ОВД, МЗВ Накази про ведення обліку відходів Наказ/процедура про екологічний моніторинг План локалізації та ліквідації аварій (ПЛАС) Паспорт ОПН (за необхідності) 	
<p>Повітря (викиди, моніторинг, дозволи)</p>	<p>Перевірити наявність та чинність:</p> <ul style="list-style-type: none"> Дозволу на викиди (з урахуванням нових вимог до переліків джерел) Програм виробничого контролю (ПВК) Графіка інструментальних вимірювань Протоколів лабораторних вимірювань 2024-2025 років Паспортизації ГДО, димових труб, фільтрів 	<p>Підготуватися до нових вимог інтегрованих дозволів (ІРРС):</p> <ul style="list-style-type: none"> Перевірити, чи ваша діяльність підпадає під нові критерії Зібрати дані для базового звіту (baseline report)
<p>Вода (скиди, забори, облік)</p>	<p>Актуалізувати:</p> <ul style="list-style-type: none"> Дозволи/декларації на спецводокористування Ліміти на скиди забруднюючих речовин Журнали обліку водоспоживання Дані комерційного обліку (лічильники) Протоколи якості скидів (графік 2026) 	<p>Перевірити:</p> <ul style="list-style-type: none"> Справність очисних споруд Наявність договорів на вивезення осадів Нормативи ГДС (нові методики з 2025)
<p>Управління відходами</p>	<p>Обов'язковий мінімум на 2026 рік:</p> <ul style="list-style-type: none"> Призначений відповідальний за відходи Наказ про систему поводження з відходами Ресстр операцій з відходами на майданчику Журнал обліку відходів (цифровий/Excel + форми) Класифікація та коди за Національним переліком Визначені небезпечні властивості (тести/декларації постачальників) Паспорт відходу (для небезпечних) Договори з ліцензованими операторами Акти, накладні, первинні документи щодо передачі План управління відходами підприємства (ПУВП) <p>Майданчик:</p> <ul style="list-style-type: none"> Зони накопичення промарковані Вторсировина відокремлена Небезпечні – герметична тара, журнали руху Фотофіксація та схема розміщення 	

Чек-ліст еколога 2026

Хімічна безпека (Ukraine-REACH та Ukraine-CLP)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Перевірити вимогу реєстрації речовин, які підприємство імпортує/виробляє ▪ Наявність актуальних SDS (не старше 5 років, структура Annex II) ▪ Класифікація та маркування згідно з Ukraine-CLP ▪ Реєстр використаних речовин та сумішей ▪ Перевірити постачальників: чи виконують вимоги Ukraine-REACH ▪ Наявність процедур роботи з хімічними речовинами ▪ Навчання працівників щодо GHS/CLP
МЗВ — моніторинг, звітність, верифікація (парникові гази)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Актуальна методика обліку 2026 ▪ Затверджений План моніторингу (ПМ) ▪ Оновлені профілі джерел викидів ▪ Журнал первинних даних (паливо, фактори, енергетичні показники) ▪ Підготовка до верифікації (договір, pre-check) ▪ Перевірити дані ланцюга постачання для СВAM (вбудовані викиди)
ОВД та екологічні умови діяльності	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Перевірити, чи не планується діяльність з переліку ОВД (Постанова № 1010) ▪ Актуальність ОВД по діючих об'єктах ▪ Виконання післяпроектного моніторингу ▪ Виконання умов, зазначених у висновку ОВД ▪ План управління ризиками + аварійні процедури ▪ Комунікація з громадськістю (за потреби)
Екологічний моніторинг підприємства	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Графіки вимірювань на 2026 рік ▪ Договори з лабораторіями ▪ Протоколи вимірювань по: <ul style="list-style-type: none"> ▪ атмосферному повітрю ▪ джерелах викидів ▪ воді (скид/підземна/поверхнева) ▪ шуму ▪ ґрунту ▪ Внутрішня перевірка обладнання ▪ Архів даних (електронний + резервний)

Чек-ліст еколога 2026

Дозвільні документи та контроль строків	<ul style="list-style-type: none">▪ Календар перевірки строків дії:<ul style="list-style-type: none">▪ Дозвіл на викиди▪ Декларація/дозвіл на СВК▪ Дозволи на спецводокористування▪ Договори на поводження з відходами▪ Плани моніторингу▪ Висновки ОВД▪ Дозвіл на операції з відходами (якщо підприємство – R12/R13)▪ Моніторинг строки подачі звітності (див. екологічний календар 2026)
Навчання, інструктажі, компетентність	<ul style="list-style-type: none">▪ Проведено навчання працівників:<ul style="list-style-type: none">▪ поводження з хімічними речовинами▪ поводження з відходами▪ аварійні ситуації▪ екологічні інструктажі▪ робота в зоні підвищеної небезпеки▪ Перевірити наявність протоколів та журналів
ESG та нефінансова звітність (опційно для підприємств)	<ul style="list-style-type: none">▪ Визначені екологічні KPI▪ Дані для CSRD/ESRS → структурувати вже у 2026 році▪ Викиди Scope 1-2, базові розрахунки Scope 3▪ Карта ризиків (природні, кліматичні, екологічні)▪ План скорочення викидів та ресурсоефективність

3. Міжнародне співробітництво щодо запровадження екологічно «чистих» підприємств

A close-up photograph of a person's hand reaching into a field of strawberry plants. The hand is positioned to pick a strawberry. The background is filled with green leaves and some white flowers of the plants. The lighting is natural, suggesting an outdoor setting.

Міжнародне співробітництво щодо впровадження екологічно чистих підприємств спрямоване на мінімізацію промислового впливу на довкілля через спільні проєкти, обмін технологіями, фінансування та гармонізацію екологічного законодавства. Основні напрямки включають охорону повітря, управління відходами та залучення інвестицій, що реалізуються через ООН (ЮНЕП), ЄС та міжнародні угоди.

Основні аспекти міжнародного співробітництва:

1

Організаційні структури: Провідну роль відіграють Міжнародний союз охорони природи (МСОП) (IUCN), Програма ООН з навколишнього середовища (ЮНЕП) та інші, які координують зусилля з охорони екосистем.

2

Спільні екологічні проекти: Організація природоохоронних заходів, розробка нових чистих технологій та впровадження їх у промисловість.

3

Фінансова та технічна допомога: Залучення коштів для модернізації виробництв (наприклад, фонд «За виживання і розвиток людства»).

4

Нормативне регулювання: Гармонізація українського законодавства з європейськими нормами (наприклад, у сферах поводження з відходами та захисту атмосферного повітря).

5

Обмін досвідом: Співпраця у формі конференцій, спільних розслідувань та обміну інформацією між урядами.

Ключові міжнародні програми та ініціативи:

UNIDO (ЮНІДО): Організація реалізує «Програму зеленого промислового відновлення України на 2024-2028 роки», яка фокусується на інклюзивному та сталому промисловому розвитку. Зокрема, діє друга фаза Програми екоіндустріальних парків (GEIPP-II) за підтримки Швейцарії та проєкти з чистих технологій для малого бізнесу.

Європейський Союз: Через ініціативи EU4Environment та EU4Green Recovery East (стартувала у березні 2025 року), ЄС надає ресурси для екологізації економіки, покращення управління ресурсами та впровадження принципів циркулярної економіки.

Глобальний екологічний фонд (ГЕФ): Фінансує впровадження енергоефективних технологій та відновлюваних джерел енергії на підприємствах у партнерстві з ЮНІДО.

Двостороння співпраця: Прикладом є проєкт НДТМ (Найкращі доступні технології та методи управління), що фінансується Німеччиною для екомодернізації української промисловості.

Основні напрями діяльності:

Екологічний аудит
та менеджмент:
Розробка систем
моніторингу та
впровадження
стандартів ISO.

Утилізація відходів:
Створення
потужностей для
переробки
промислових та
побутових відходів.

Охорона ресурсів:
Очищення стічних
вод та захист
атмосферного
повітря.

Зелена відбудова:
Адаптація
підприємств до
вимог
Європейського
зеленого курсу
(European Green
Deal).

4. Порівняння й адаптація екологічного законодавства України до чинного в Європейських країнах

Адаптація екологічного законодавства України до стандартів ЄС (Acquis communautaire) є ключовою вимогою Угоди про асоціацію, спрямованою на покращення стану довкілля, яке оцінюється як критичне. Процес передбачає впровадження європейських директив щодо управління відходами, моніторингу викидів, захисту водних ресурсів та охорони біорізноманіття для досягнення цілей Європейського зеленого курсу.

Основні напрямки адаптації включають:

Управління відходами:
Впровадження ієрархії поводження з відходами, перехід до економіки замкненого циклу та розширена відповідальність виробника.

Промислове забруднення:
Впровадження інтегрованих дозволів (IPPC) та найкращих доступних технологій (BAT) для зменшення викидів.

Екологічна оцінка:
Функціонування процедур ОВД (оцінка впливу на довкілля) та СЕО (стратегічна екологічна оцінка) відповідно до європейських вимог.

Кліматична політика:
Створення системи моніторингу, звітності та верифікації (МЗВ) викидів парникових газів.

Ключові
сфери
реформування

Сфера	Стан в Україні (традиційний)	Стандарти ЄС (до чого йдемо)
Оцінка довкілля	Формальна перевірка проектів (Держекспертиза).	ОВД (Оцінка впливу на довкілля) та СЕО (Стратегічна екологічна оцінка) з публічними слуханнями.
Управління відходами	Захоронення на сміттєзвалищах (90%+).	Ієрархія відходів : запобігання → рециклінг → відновлення → видалення.
Промислове забруднення	Дозволи на кожен окремий вид викидів.	Інтегрований довкільний дозвіл та впровадження Найкращих доступних технологій (НДТ/ВАТ).
Моніторинг води	Вимірювання окремих показників (ХСК, БСК).	Басейновий принцип управління та досягнення "доброго екологічного стану" (Водна рамкова директива).

Що вже працює:

Прозорість через цифровізацію:
Запроваджено реєстри ОВД, що дозволяє громадянам впливати на будівництво потенційно небезпечних об'єктів.

Закон «Про управління відходами»: Прийнято рамковий закон, який впроваджує принцип «забруднювач платить» та розширену відповідальність виробника (РВВ).

Де залишаються труднощі:

Промислові викиди (Директива 2010/75/EU): Модернізація заводів потребує мільярдних інвестицій. Бізнес часто просить про тривалі перехідні періоди (до 10-15 років).

Екологічний контроль: Державна екологічна інспекція потребує реформування, оскільки зараз її повноваження обмежені, а штрафи за порушення часто є мізерними порівняно зі шкодою.

Кліматична політика: Впровадження системи торгівлі викидами (СТВ) та синхронізація з європейським механізмом СВАМ (вуглецеве коригування на кордоні).

Порівняльний аналіз показує, що українське законодавство, початково засноване на радянських принципах, поступово переходить до превентивних методів управління та жорсткішої відповідальності за екологічні правопорушення, що є характерним для країн ЄС. Основними проблемами залишаються імплементація норм на практиці, брак фінансування та необхідність модернізації промислових підприємств.

Перспективи у контексті Green Deal

- Європейський зелений курс (European Green Deal) ставить перед Україною амбітну мету – стати кліматично нейтральною до 2050 року. Це означає, що адаптація законодавства тепер стосується не лише екології, а й енергетики, транспорту та сільського господарства.

Пріоритети на найближчі роки:

- Запровадження системи моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів (MRV). Реформа надрокористування. Створення Фонду декарбонізації.

5. Єдина екологічна платформа “ЕкоСистема”

Нормативно- правове забезпечення

Про Єдину екологічну платформу "ЕкоСистема":
Постанова Кабінету Міністрів України; Положення від
11.10.2021 № 1065.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1065-2021-n>.

Як все починалося (Відкрите довкілля) та розвиток ЕкоСистеми

Основні поняття

Завдання та функціонал ЕкоСистеми

Суб'єкти ЕкоСистеми

Структура ЕкоСистеми

Про Єдину екологічну платформу “ЕкоСистема”

Постанова Кабінету
Міністрів України;
Положення від
11.10.2021 № 1065

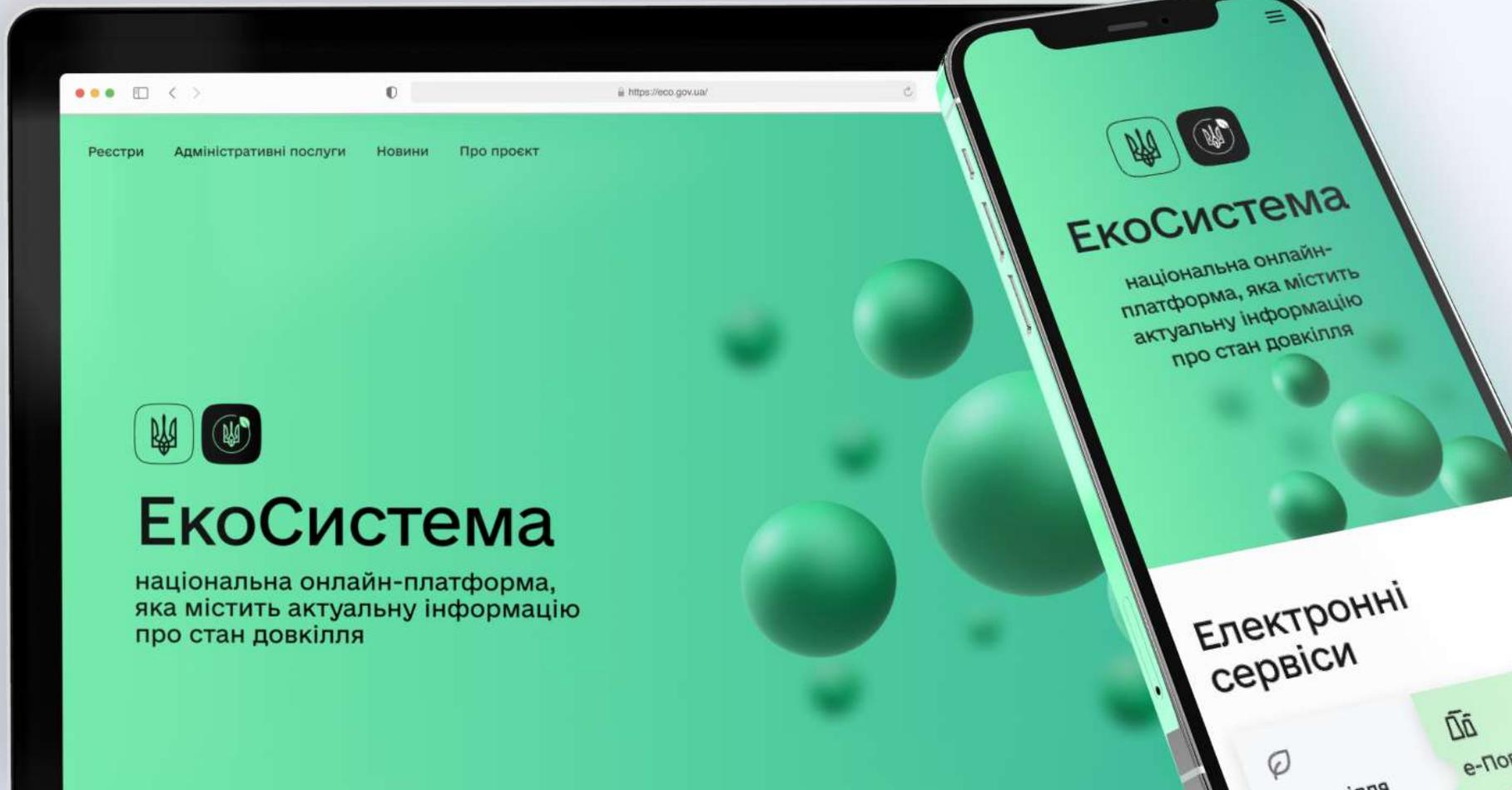
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1065-2021-П>

організація моніторингу навколишнього природного середовища, створення і забезпечення роботи мережі загальнодержавної екологічної автоматизованої інформаційно-аналітичної системи забезпечення доступу до екологічної інформації

ЕкоСистема - єдина точка введення всієї довкіллевої інформації, яку підприємства подають державі.

Це означає, що бізнесу не потрібно буде, як раніше, дублювати свої звіти або переносити одні й ті ж дані у різні форми – окремо для Міндовкілля та для Державної служби статистики України. Відомства вже працюють над автоматичним обміном інформацією між власними електронними системами.

Тобто дані, які вносить бізнес через ЕкоСистему автоматично передаватимуться і до Держстату. На першому етапі йдеться про облік відходів, звітування про викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, скиди у водні об’єкти та водокористування.

https://eco.gov.ua/

Реєстри Адміністративні послуги Новини Про проект

ЕкоСистема

національна онлайн-платформа,
яка містить актуальну інформацію
про стан довкілля

ЕкоСистема

національна онлайн-
платформа, яка містить
актуальну інформацію
про стан довкілля

Електронні сервіси

е-Посл

Як все починалося

- У 2008 році в Україні започаткували державну стратегію захисту навколишнього середовища. Першою спробою створення цифрової платформи в сфері екології було «Відкрите довкілля», яке розробила команда Kitsoft. На наступному етапі мало відбутися впровадження системи, але зі зміною влади ініціатива зупинилася, відповідні договори не були укладені.
- Проте досвід і напрацювання «Відкритого довкілля» не втратили. Пізніше команда розробників розвинула технологічне ядро платформи, яке також стало основою для створення порталу державних послуг Дія. Завдяки державній підтримці її технологічний потенціал розвинувся, а новий підхід до публічних послуг — людяності і зручності — став стандартом державних послуг в Україні.
- Екологічна сфера і послуги для підприємств, що пов'язані з екологією, стали наступним кроком цифрової трансформації держави. «ЕкоСистема» побудована з урахуванням всіх найкращих напрацювань Дії, успадкувала її стандарти якості і передові технології.

- <https://kitsoft.ua/ua/projects/ekosistema>

В Україні стартувала геоінформаційна система «Відкрите довкілля» з пілотними мапами «Водні ресурси», «Атмосферне повітря» та «ЕкоФінанси»

Міністерство екології та природних ресурсів України, опубліковано 02 серпня 2019 року о 15:59

ЕКОЛОГІЯ

МІНІСТЕРСТВА

Запрацювала інтерактивна екологічна мапа України, що об'єднає на одній платформі екологічні дані про стан водних ресурсів, атмосферного повітря та фінансів, завдяки проекту «Open Access» («Відкритий доступ»). Ця система дає змогу в три кліки отримати зріз даних за роками, регіонами чи забруднюючими речовинами.

Проект реалізувала група експертів під керівництвом українського аналітичного центру «Фундація «Відкрите суспільство», діяльність якого фокусується на забезпеченні доступу громадськості до державних даних.

Проект співпрацює з Міністерством екології та природних ресурсів України та громадськими платформами, що зацікавлені в републікації екологічних даних, що дозволяє реалізувати ідею активної взаємодії бізнесу, громадянського суспільства і Уряду у сфері екологічної політики та захисту навколишнього природного середовища.

Протягом літа 2019 розробники та експерти будуть вдосконалювати систему, зокрема, тестуючи її можливості разом із громадськими активістами, обласними держадміністраціями, органами місцевого самоврядування, а восени 2019 планується повна інтеграція у загальнодержавну систему «Відкрите довкілля» (модуль адміністративних послуг та сайт системи у процесі розробки).

ЗА ТЕМАМИ «ЕКОЛОГІЯ», «МІНІСТЕРСТВА»

18:50, 25 лютого **ЕКОЛОГІЯ**

Україна – зелена країна місяця за версією Euronews Green

16:31, 23 лютого **ЕКОЛОГІЯ**

НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ

ОБОРОНА

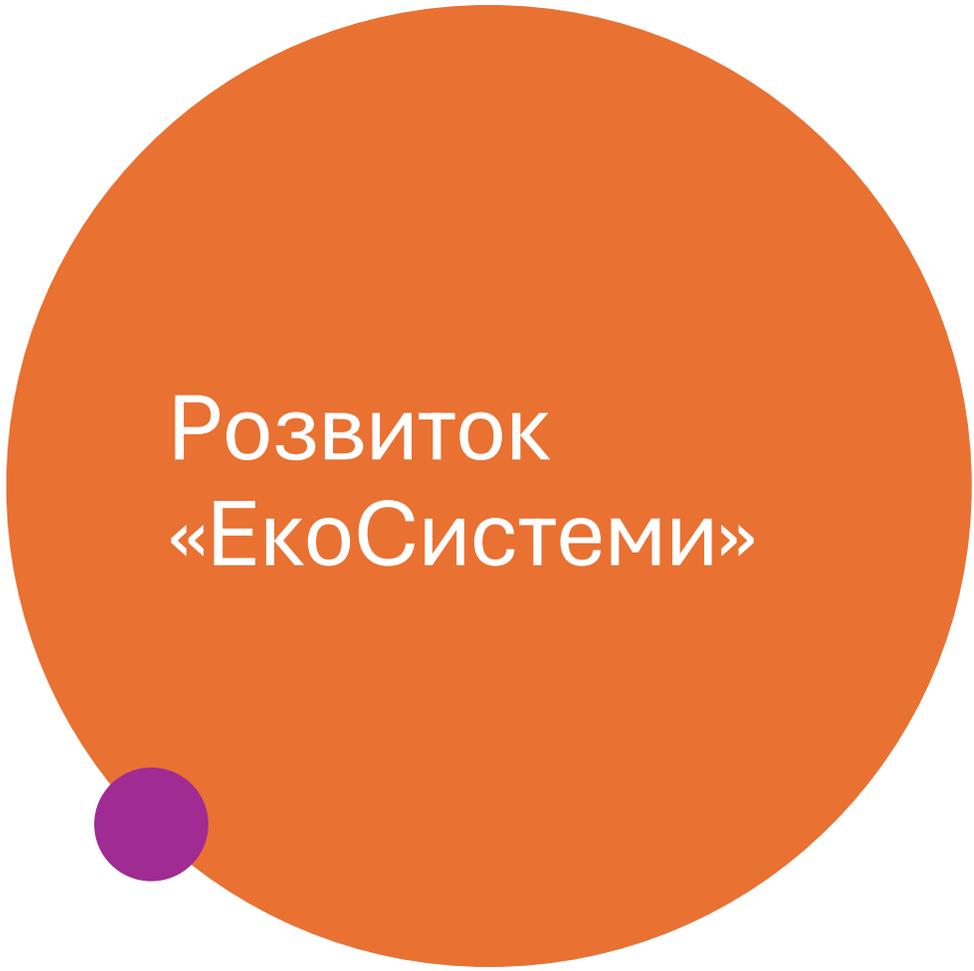
Міндовкілля розпочало роботу над створенням Методики розрахунку викидів парникових газів від воєнних дій

10:09, 23 лютого **ЕКОЛОГІЯ**

НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ

Природа і культура: обличчя української ідентичності - до другої річниці повномасштабного

«ЕкоСистема» надає послуги для виробничих підприємств, які впливають на довкілля. Послуги в сфері екології є інструментом контролю діяльності підприємств, що в результаті впливає на добробут кожного українця: скільки податків сплачено в бюджет, яким повітрям ми дихаємо, якої якості вода, ґрунти, тощо.

Розвиток «ЕкоСистеми»

- Екологічна сфера в Україні стала на шлях цифровізації не так давно. Це не швидкий, а поступовий процес. До того ж всі ІТ-рішення повинні мати відповідне забезпечення на законодавчому рівні, чим активно займається Міндовкілля. Вже сьогодні цифровізація перших послуг надає можливості ефективної взаємодії держави і бізнесу в сфері екології: 1) автоматизація послуг допомагає бізнесу взаємодіяти з державою прозоро і не страждати від корумпованості окремих чиновників; 2) накопичені в системі дані держава зможе аналізувати і на їх основі ефективно приймати обґрунтовані рішення щодо захисту і відновлення природних ресурсів; 3) електронна звітність підприємств забезпечує прозоре формування екоподатку. Він сплачується на місцевому рівні і може бути одним з ключових джерел поповнення бюджету.

Як працює «ЕкоСистема»

- Раніше у Міндовкілля не було централізованої системи, всі процеси мали окремі рішення і загалом були в паперовому форматі. «ЕкоСистема» стала основою для розбудови всіх ІТ-сервісів в сфері екології.
- Цифрова платформа побудована на базі BPMN (від англ. Business Process Model and Notation). Завдяки цьому в створенні послуг розробники приймають мінімальну участь. Перш за все, вони розвивають саму платформу. А онлайн-послуги на ній створюють бізнес-аналітики, які спочатку працюють над тим, щоб максимально спростити процес надання послуги — скоротити час очікування, автоматизувати, підвищити ефективність і покращити досвід користувача. А потім налаштовують його процес на платформі за допомогою drag-and-drop інструментів.

Розробка ЕкоСистеми стала можливою за підтримки Міністерства цифрової трансформації України, проекту USAID/UKAID «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах/TAPAS» та Офісу ефективного регулювання BRDO.

Держатель

- Міндовкілля, що здійснює методичне та методологічне забезпечення функціонування Єдиної екологічної платформи “ЕкоСистема”

Єдина екологічна платформа “ЕкоСистема”

- загальнодержавна екологічна автоматизована інформаційно-аналітична система забезпечення доступу до екологічної інформації та її мережа, що забезпечує створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорону, захист інформації, а також електронну взаємодію між фізичними та юридичними особами, фізичними особами - підприємцями, суб'єктами надання адміністративних послуг, суб'єктами надання публічних (електронних публічних) послуг, центрами надання адміністративних послуг з метою отримання адміністративних та інших публічних (електронних публічних) послуг у сфері охорони навколишнього природного середовища

**Сервіс фіксації фактів
заподіяння шкоди
навколишньому
природному
середовищу
внаслідок
надзвичайних
ситуацій, подій,
збройної агресії
Російської Федерації
“ЕкоЗагроза”**

- функціональний модуль Єдиної екологічної платформи “ЕкоСистема”, який організаційно та функціонально складається з веб-сайту та мобільного додатка ЕкоЗагрози, електронних кабінетів, бази даних, геоінформаційного порталу, аналітичної платформи та забезпечує подання електронних звернень щодо виявлених фактів заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу внаслідок надзвичайних ситуацій, подій, збройної агресії Російської Федерації

Електронний кабінет користувача (далі - електронний кабінет)

- компонент ЕкоСистеми, який забезпечує електронну взаємодію між фізичними та юридичними особами, фізичними особами - підприємцями, суб'єктами надання адміністративних послуг, суб'єктами надання публічних (електронних публічних) послуг, центрами надання адміністративних послуг

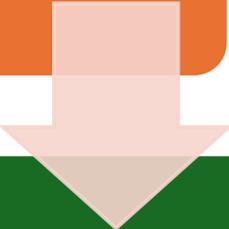
Що таке е-Кабінет на ЕкоСистемі і як він працюватиме?

е-Кабінет створюється саме для зручності підприємців, які отримують довкіллеві адміністративні послуги та подають звітність

Завдяки е-Кабінету буде спрощена процедура отримання адміністративних послуг Міндовкілля та унеможливлено підробку документів завдяки відкритим екологічним реєстрам.

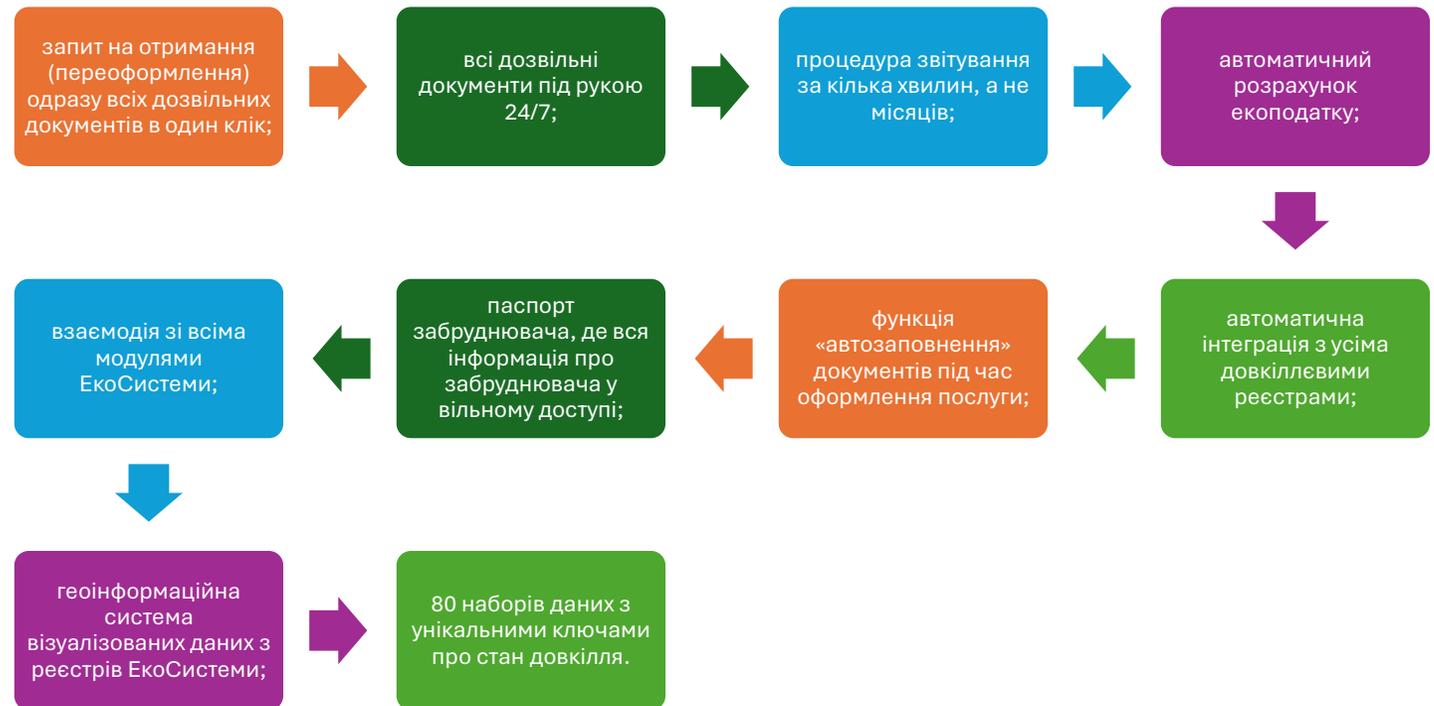
е-Кабінет стане:

ЄДИНОЮ ТОЧКОЮ ВВОДУ
ІНФОРМАЦІЇ ПРО ПІДПРИЄМСТВО

ОСЕРЕДКОМ ВСІХ ЕКОПОСЛУГ
В ОДНОМУ «ВІКНІ».

Серед його переваг:

<https://mepr.gov.ua/shho-take-e-kabinet-na-ekosystemi-i-yak-vin-pratsyuvatyme/>

Користувачі

- фізичні особи та юридичні особи, фізичні особи - підприємці, суб'єкти надання адміністративних послуг, суб'єкти надання публічних (електронних публічних) послуг, центри надання адміністративних послуг

Послуги

- адміністративні та інші публічні (електронні публічні) послуги, які надаються суб'єктами надання адміністративних послуг, суб'єктами надання публічних (електронних публічних) послуг

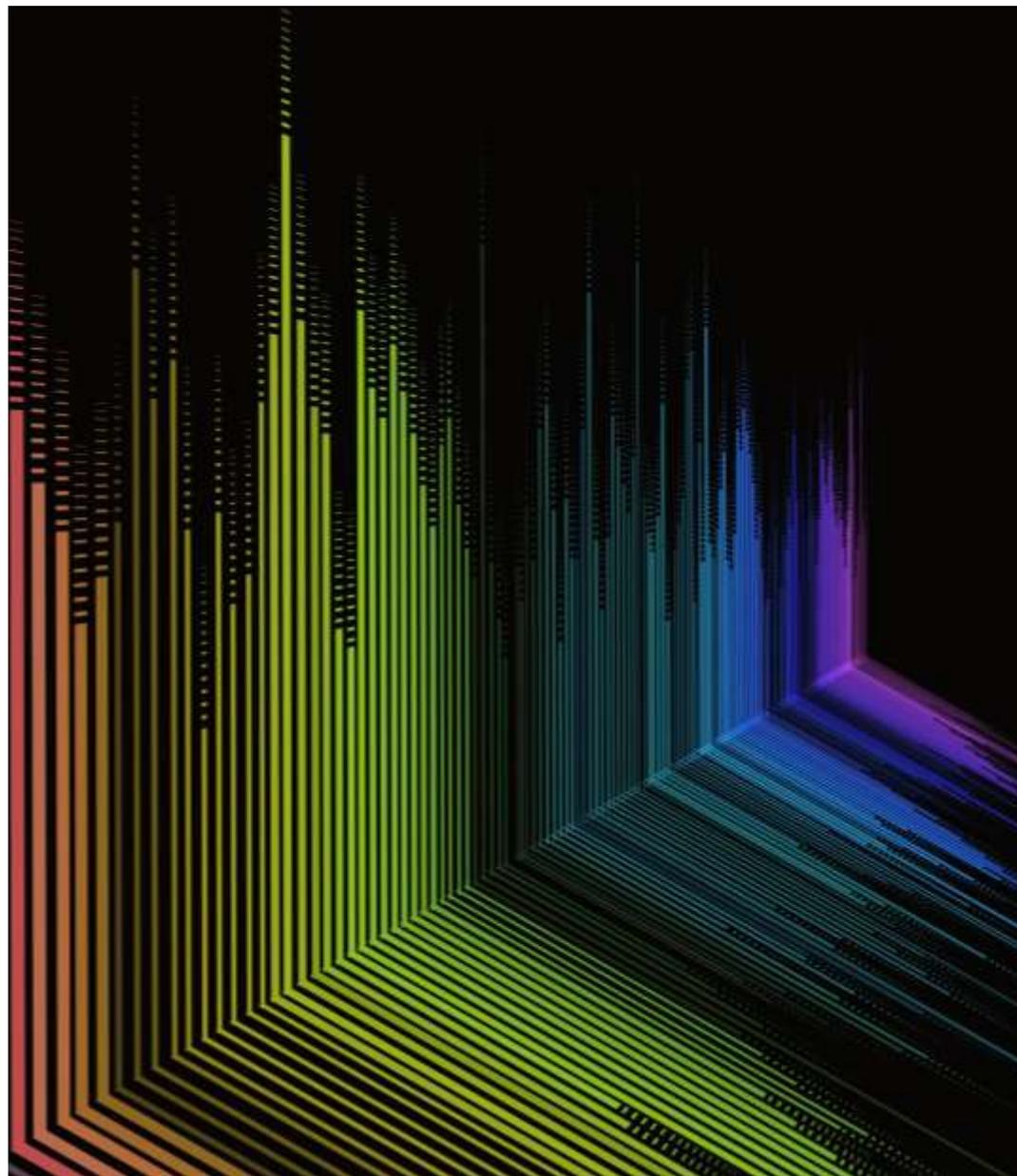
Суб'єкти ЕкоСистеми

- користувачі, держатель та технічний адміністратор

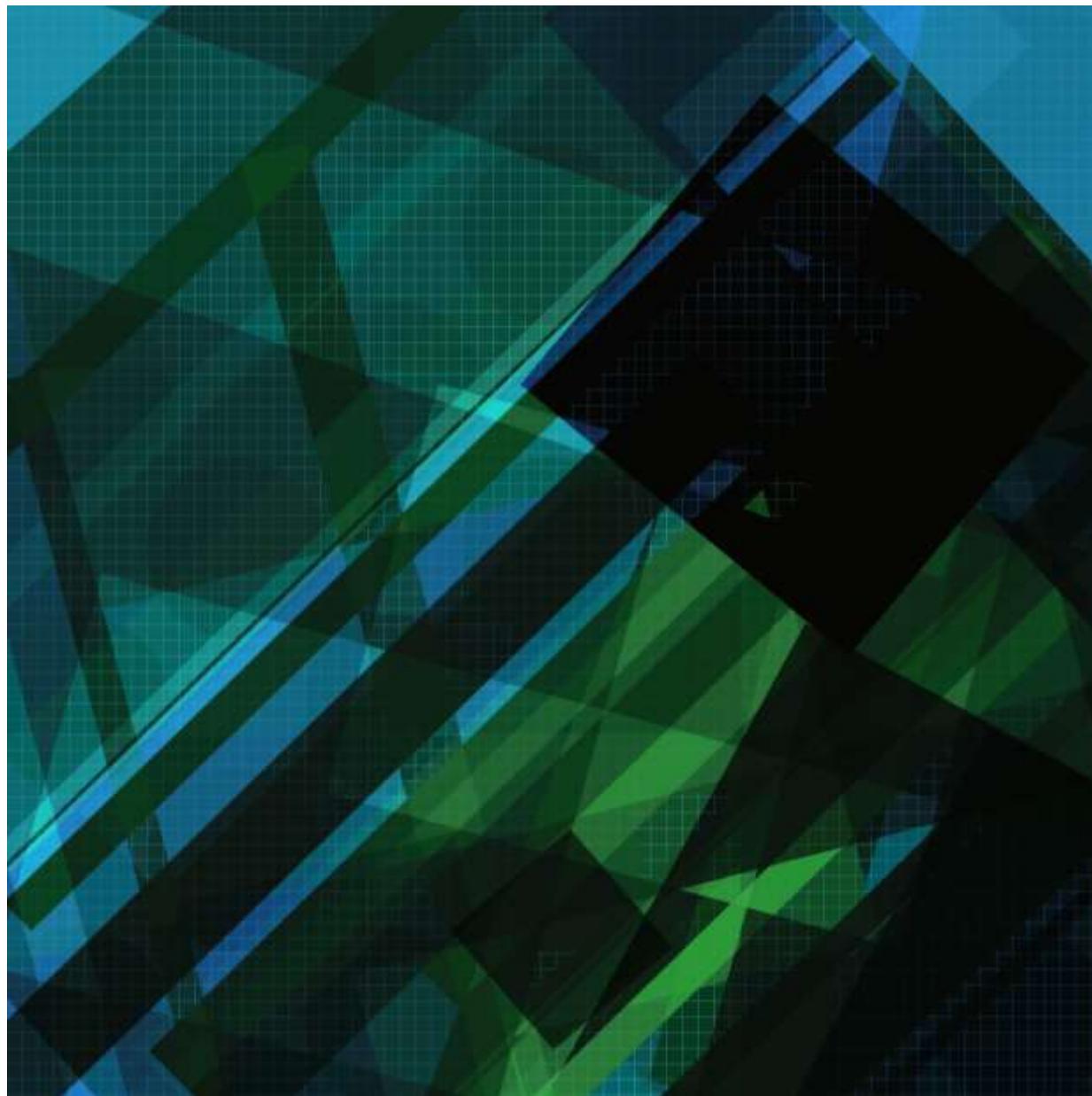
Функціональний модуль

- складова частина ЕкоСистеми, що реалізує певні функції. Функціональні модулі можуть працювати як незалежно один від одного, так і у взаємодії з іншими функціональними модулями, створюючи ЕкоСистему.

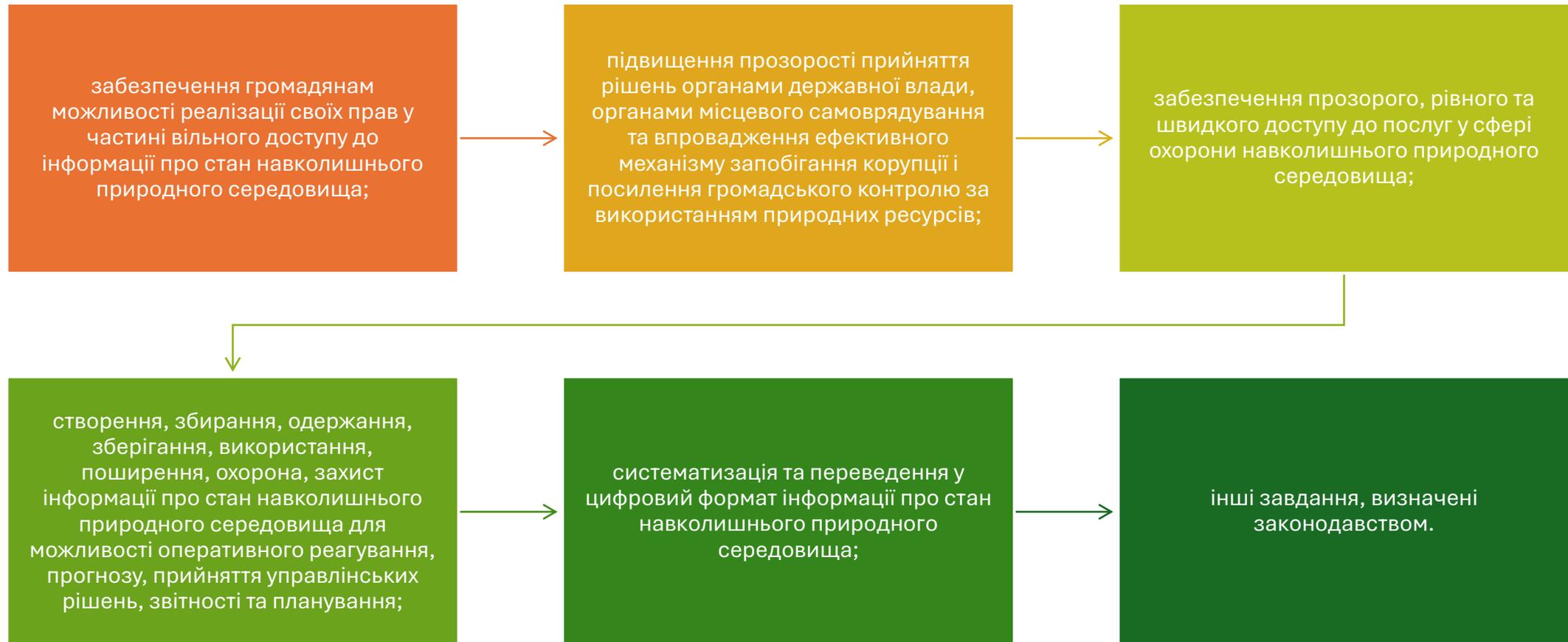
ЕкоСистема
функціонує
цілодобово
7 днів на
тиждень

Власником ЕкоСистеми є держава в особі **Міндовкілля**, яке забезпечує захист інформації в ЕкоСистемі та контроль за ним відповідно до Закону України “Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах”.

Завданнями ЕкоСистеми є:

Функціональні МОЖЛИВОСТІ ЕкоСистеми ВІДПОВІДНО ДО ЇЇ ЗАВДАНЬ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ:

- адаптованість ЕкоСистеми для використання за допомогою мобільних пристроїв (планшетних комп'ютерів, смартфонів та інших пристроїв);
- застосування інтерфейсів, адаптованих для осіб з інвалідністю, зокрема для осіб з порушеннями зору, слуху, опорно-рухового апарату, мовлення та інтелектуального розвитку, а також з різними комбінаціями порушень;
- передачу, прийняття та обробку інформації в режимі реального часу, безперервність роботи ЕкоСистеми;
- електронну взаємодію між користувачами;
- розмежування та контроль доступу до функціональних модулів та інформаційних ресурсів ЕкоСистеми;
- електронну ідентифікацію та автентифікацію користувачів (за допомогою інтегрованої системи електронної ідентифікації) для доступу до захищених ресурсів ЕкоСистеми з використанням електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті відкритого ключа;
- захист інформації, що обробляється в ЕкоСистемі, від несанкціонованого доступу, знищення, незаконного використання, незаконного копіювання, спотворення, модифікації та блокування доступу до неї шляхом здійснення організаційних і технічних заходів, впровадження засобів та методів технічного захисту інформації відповідно до законодавства про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах;
- захист даних (у тому числі персональних), обробка яких здійснюється з метою виконання завдань ЕкоСистеми, відповідно до законодавства про захист персональних даних;
- формування наборів даних, що підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних на єдиному державному веб-порталі відкритих даних відповідно до Закону України "Про доступ до публічної інформації";
- створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорону, захист інформації про стан навколишнього природного середовища;
- створення та подання заяв для отримання адміністративних та інших публічних (електронних публічних) послуг у сфері охорони навколишнього природного середовища;
- інтеграцію з Єдиним державним вебпорталом електронних послуг, іншими інформаційними системами органів державної влади, органів місцевого самоврядування.

Користувач має право:

- безоплатно та цілодобово користуватися ЕкоСистемою, її інформаційними та іншими ресурсами;
- зберігати шаблони заповнення електронних документів, фото- і відеоматеріали, створені за допомогою програмних засобів ЕкоСистеми, здійснювати взаємодію з функціональними модулями ЕкоСистеми та іншими користувачами;
- звертатися до технічного адміністратора та держателя з пропозиціями та зауваженнями щодо функціонування ЕкоСистеми.

Держатель ЕкоСистеми:

приймає управлінські рішення та подає пропозиції щодо подальшого розвитку та вдосконалення ЕкоСистеми;

здійснює методичне та методологічне забезпечення функціонування ЕкоСистеми;

проводить систематичний моніторинг та аналіз ефективності функціонування ЕкоСистеми;

організовує інтеграцію функціональних модулів до ЕкоСистеми;

проводить аналіз структури та змісту функціональних модулів ЕкоСистеми з метою їх вдосконалення, актуалізації та розвитку.

Технічним адміністратором ЕкоСистеми є Державне підприємство “ДІЯ”, що належить до сфери управління Мінцифри.

Технічний адміністратор обробляє отримані дані за допомогою засобів ЕкоСистеми, при цьому дотримується вимог законодавства про захист персональних даних.

Технічний адміністратор здійснює заходи із розроблення, створення, модернізації, розвитку, адміністрування та забезпечення функціонування ЕкоСистеми як самостійно, так і за дорученням держателя на платній основі на підставі укладених договорів про надання послуг, зокрема:

- технічне і технологічне супроводження ЕкоСистеми;
- розроблення, створення, модернізація, розвиток, впровадження та супроводження програмного забезпечення ЕкоСистеми;
- придбання апаратних засобів, необхідних для функціонування, вдосконалення, актуалізації та розвитку ЕкоСистеми;
- проведення моніторингу роботи ЕкоСистеми, її інформаційних та інших ресурсів;
- захист ЕкоСистеми, зокрема захист цілісності його бази даних, апаратного та програмного забезпечення, достовірності даних ЕкоСистеми, захист від несанкціонованого доступу, незаконного використання, незаконного копіювання, спотворення, знищення даних, забезпечення безпеки персональних даних;
- забезпечення використання єдиних інформаційних довідників, реєстрів, класифікаторів та ідентифікаторів;
- забезпечення інтеграції функціональних модулів до ЕкоСистеми;
- розгляд пропозицій (зауважень) користувачів щодо функціонування ЕкоСистеми та надання відповідних пропозицій держателю.

Структура ЕкоСистеми

- ЕкоСистема розміщується на програмно-апаратному комплексі технічного адміністратора.
- ЕкоСистема складається з електронних кабінетів, реєстрів, геоінформаційного порталу, аналітичної платформи, сервісу фіксації фактів заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу внаслідок надзвичайних ситуацій, подій, збройної агресії Російської Федерації “ЕкоЗагроза” та окремих функціональних модулів у сферах забезпечення формування та реалізації державної політики, віднесених до компетенції Міндовкілля.
- Порядок ведення та використання функціональних модулів, які є складовою ЕкоСистеми, затверджується відповідно до законодавства.

ЕкоСистема

єдина цифрова платформа в сфері екології

Було За даними Мінекології щороку

7,5 млн сторінок паперу
витрачали для подання
звітів / запитів / звернень

4300 годин
очінували на відповідь
чиновника щодо однієї
такої послуги

3 млрд гривень податків
недоотримує бюджет країни
через непрозорі процеси
видачі дозвільних документів

Стало

- 1 Зручні онлайн-послуги для бізнесу
- 2 Відкриті дані про стан довкілля
- 3 Заощадження часу, грошей та паперу
- 4 Зменшення рівня корупції
- 5 Прозоре формування екоподатку
- 6 Інструмент управління природними ресурсами

Автоматизований процес надання послуг

- Доступ до послуг, користувач отримує через електронний кабінет. Вхід в систему відбувається за допомогою авторизаційного сервісу, який дозволяє використовувати файлові, апаратні ключі, а також авторизуватись за допомогою сервісу id.gov.ua.
- В електронному кабінеті підприємства можуть зручно отримувати послуги, подавати звітність, отримувати відповіді на надіслані запити.
- Подача онлайн-заявки максимально автоматизована. Дані, що містяться в державних реєстрах перевіряються і підтягуються автоматично. Система контролю і покрокові підказки допомагають заповнити все без помилок.
- Після відправки онлайн-заявка надходить в електронний кабінет чиновника, який її розглядає обробляє та надсилає відповідь про результат.
- Дані про екологію, які агрегуються в процесі надання послуг, система фіксує в екологічних реєстрах. Накопичену інформацію Міністерство зможе аналізувати і на її основі обґрунтовано керувати ресурсами та планувати захист довкілля.
- Журналісти, громадські організації і всі зацікавлені в екології громадяни можуть відслідковувати стан навколишнього середовища на публічній частині платформи.

ЕкоСистема

національна онлайн-платформа, яка містить актуальну інформацію про стан довкілля

- <https://eco.gov.ua/>

Електронні сервіси

е-Відходи

- Це електронна система обліку та моніторингу відходів в Україні
- Тут можна знайти реєстри місць видалення відходів, звіти про розміщення відходів та інформацію про підприємства, які мають право працювати з небезпечними відходами та підприємства, що можуть виробляти особливо небезпечні хімічні речовини.
- Крім того, онлайн доступні такі адміністративні послуги, як подання декларації про відходи, оформлення документів для транскордонного перевезення відходів, отримання ліцензій на провадження господарської діяльності з поводження з небезпечними відходами чи ліцензій на виробництво особливо небезпечних хімічних речовин.

Головна | e-Відходи

e-Відходи

Реєстри | Адміністративні послуги

Декларації про провадження господарської діяльності (дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів) →

Державний реєстр суб'єктів господарювання, які здійснюють приймання та/або розбирання транспортних засобів, що утилізуються →

Реєстр висновків про транскордонне перевезення відходів Зеленого переліку →

Реєстр декларацій про відходи →

Реєстр ліцензіатів з управління небезпечними відходами →

Реєстр повідомлень про транскордонне перевезення відходів →

Увійти

Головна | e-Відходи

e-Відходи

Реєстри | Адміністративні послуги

Декларація про відходи →

Дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів →

Електронна звітна форма обліку відходів (beta-test) →

Заява про проведення перевірки відповідності МТБ здобувача ліцензії →

Отримання/Розширення ліцензії на провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами →

Сервіс передачі відходів →

Висновок на транскордонне перевезення відходів, що включені до Зеленого переліку відходів →

е-Ліс

- Це електронна система державного та громадського контролю за лісовим господарством.
- Тут можна знайти дані моніторингу лісів, інформацію про пожежі, розрахункові лісосіки.
- Оформити онлайн лісорубні та лісові квитки, сертифікати про походження лісоматеріалів, посвідчення мисливця та щорічну контрольну картку обліку добутої дичини і порушень правил полювання.

Адміністративні послуги Реєстри Новини Про проект Екозагроза е-Кабінет

Зареєструватись

Увійти

Головна | е-Ліс

е-Ліс

Реєстри Адміністративні послуги

Розрахункові лісосіки →

Адміністративні послуги Реєстри Новини Про проект Екозагроза е-Кабінет

Зареєструватись

Увійти

Головна | е-Ліс

е-Ліс

Реєстри Адміністративні послуги

ДроваЄ →

Лісорубний квиток →

Сертифікат про походження лісоматеріалів та виготовлених з них пиломатеріалів →

е-Оцінка впливу на ДОВКІЛЛЯ

- Електронна система оцінки впливу на довкілля.
- Користувачам доступна інформація з Реєстру оцінки впливу на довкілля, інформаційно - аналітична система обчислення ризиків для довкілля та відповідні адміністративні послуги.

Адміністративні послуги

Реєстри

Новини

Про проект

ЕкоЗагроза

е-Кабінет

Зареєструватись

Увійти

[Головна](#) | [e-ОВД](#)

e-ОВД

Реєстри

Адміністративні послуги

[Висновок з оцінки впливу на довкілля](#) →

[Договір про надання послуг з проведення громадського обговорення в процесі здійснення оцінки впливу на довкілля](#) →

Реєстри

Адміністративні послуги

[Єдиний державний реєстр з оцінки впливу на довкілля](#) →

[Перелік видів обговорень та розмір плати за проведення громадського обговорення в процесі здійснення оцінки впливу на довкілля](#) →

[Перелік уповноважених територіальних органів для проведення громадських обговорень у процесі здійснення оцінки впливу на довкілля](#) →

[Реєстр договорів на проведення громадських обговорень у процесі здійснення оцінки впливу на довкілля](#) →

e- Екоконтроль

- Це електронна система екологічного контролю.
- За допомогою сервісу ви можете повідомити відповідні органи про протиправну діяльність, знайти інформацію про планові та позапланові перевірки, які проводяться Держекоінспекцією та їх результати.

Адміністративні послуги

Реєстри

Новини

Про проект

ЕкоЗагроза

е-Кабінет

Зареєструватись

Увійти

[Головна](#) | [е-Екоконтроль](#)

е-Екоконтроль

Адміністративні послуги

Повідомити ДЕІ про факт заподіяння шкоди довкіллю

е-Повітря

- Це електронний сервіс зручного доступу до інформації про дозволені викиди в атмосферне повітря з функцією отримання такого дозволу.
- Тут можна перевірити інформацію про те, чи є у підприємства дозвіл на викиди забруднюючих речовин; хто є екологічним аудитором та багато іншого.
- За допомогою сервісу можна подати документи на отримання дозволу; зареєструвати звіт з інвентаризації джерел викидів забруднюючих речовин; оформити сертифікат екологічного аудитора та скористатися іншими адміністративними послугами.

Головна | e-Повітря

e-Повітря

Реєстри Адміністративні послуги

Державна реєстрація установки в Єдиному реєстрі з моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів →

Дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами →

Інтегрований довкільний дозвіл →

Державний облік об'єктів, які справляють або можуть справити шкідливий вплив на здоров'я людей і стан атмосферного повітря, видів та обсягів забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря →

Видача довідки про величини фонових концентрацій →

Головна | e-Повітря

e-Повітря

Реєстри Адміністративні послуги

Перелік виробництв та категорій джерел викидів за методикою ЕМЕП (розрахунок викидів ЗР в атмосферне повітря) →

Перелік суб'єктів господарювання, яким Міндовкілля затверджено показники емісії (питомі викиди) забруднюючих речовин в атмосферне повітря →

Реєстр виданих довідок щодо величин фонових концентрацій →

Реєстр об'єктів, які справляють шкідливий вплив →

Реєстр установок з моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів →

Перелік дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами об'єктів 1, 2, 3 груп із зазначенням номеру та строку дії →

Перелік дозволів на провадження діяльності, пов'язаної із штучними змінами стану атмосфери та атмосферних явищ у господарських цілях →

Перелік установ, організацій та закладів, яким надається право на розробку документів, що обґрунтовують обсяги викидів для підприємств, установ, організацій та громадян - суб'єктів підприємницької діяльності →

е- Природно- заповідний фонд

- Це електронна система обліку та моніторингу використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України.
- Тут можна знайти повну інформацію про природоохоронні території України, рослинний і тваринний світ, дізнатися про встановлені ліміти на використання природних ресурсів, а також скористатися відповідними адміністративними послугами онлайн.

Державний кадастр тваринного світу →

Державний кадастр територій та об'єктів природно-заповідного фонду →

Перелік дозволів на проведення державної апробації (випробування) генетично модифікованих організмів у відкритій системі →

Перелік дозволів на транзитне переміщення не зареєстрованих в Україні генетично модифікованих організмів →

Червона книга України →

Адміністративні послуги

Реєстри

Новини

Про проект

Бюджет

е-Кабінет

Зареєструйтесь

Україна

Головна | +100

е-ПЗФ

Реєстри

Ліміти на спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення →

Норми відстрілу мисливських тварин, віднесених до державного мисливського фонду, на мисливський сезон →

Перелік дозволів на експорт видів дикої фауни і флори, сертифікатів на пересувні виставки, реекспорт та інтродукцію з моря зазначених зразків, за винятком осетрових риб і виробленої з них продукції →

Перелік дозволів на імпорт видів дикої фауни і флори, сертифікатів на пересувні виставки, реекспорт та інтродукцію з моря зазначених зразків, за винятком осетрових риб і виробленої з них продукції →

Перелік установ природно-заповідного фонду, що належить до сфери управління Міндовкілля →

е- Стратегічна екологічна оцінка

- це електронна система стратегічної екологічної оцінки проектів документів державного планування. Тобто оцінки ймовірних екологічних та соціально-економічних наслідків від реалізації різних сценаріїв довгострокового розвитку.
- Адже легше виявити негативні для довкілля наслідки на стадії планування діяльності і запобігти їм, ніж виправляти вже під час здійснення відповідних робіт.
- Весь процес на одній платформі. Тут замовники можуть подати заяву про визначення обсягу СЕО, організувати громадські обговорення, отримувати зауваження і пропозиції від відповідних державних органів, прозвітувати про проведення стратегічної екологічної оцінки та інформувати про затвердження документа державного планування.
- Громадськість може надіслати свої зауваження та пропозиції замовнику СЕО, контролювати їх врахування та аналізувати відповідні звіти, а ще оперувати об'єктивною та достовірною інформацією.

Адміністративні послуги

Реєстри

Новини

Про проект

Екозагроза

е-Кабінет

Головна | [e-CEO](#)

e-CEO

[Реєстри](#)

[Адміністративні послуги](#)

Єдиний реєстр стратегічної екологічної оцінки

Головна | [e-CEO](#)

e-CEO

[Реєстри](#)

[Адміністративні послуги](#)

Зауваження і пропозиції громадськості щодо здійснення стратегічної екологічної оцінки →

Стратегічна екологічна оцінка документів державного планування →

е-Надрокористування

1

Це електронна система обліку спеціальних дозволів на користування надрами та електронних аукціонів.

2

Тут можна онлайн подати документи на оформлення спеціального дозволу на користування надрами за результатами продажу на аукціоні.

Адміністративні послуги

Реєстри

Новини

Про проєкт

ЕкоЗагроза

е-Кабінет

Зареєструватись

Увійти

[Головна](#) | [е-Надра](#)

е-Надра

[Адміністративні послуги](#)

[Кабінет надрокористувача](#)

е-Вода

- Це електронна система обліку водокористувачів та забруднення водою.
- Тут можна знайти інформацію про найбільших забруднювачів водних об'єктів, про видані дозволи на днопоглиблення, а також проведення робіт на землях водного фонду в межах прибережних захисних смуг уздовж морів, морських заток і лиманів, у внутрішніх морських водах, лиманах і територіальному морі.
- Можна отримати онлайн дозвіл на спеціальне водокористування та подати щорічну звітність.

Україна | e-Вода

Адміністративні послуги Реєстри Новини Про проєкт Екозагроза e-кабінет Зареєструватись **Увійти**

e-Вода

Реєстри Адміністративні послуги

Дозвіл на спеціальне водокористування 2.0 →

Сервіс подачі звітності про використання води (2-ТП водгосп) 2.0 →

Створення сервісу розрахунку норм ГДС →

Україна | e-Вода

Адміністративні послуги Реєстри Новини Про проєкт Екозагроза e-кабінет Зареєструватись **Увійти**

e-Вода

Реєстри Адміністративні послуги

Перелік дозволів на проведення робіт (крім будівельних на землях водного фонду) в Міндовкілля України. →

е- Пестициди

- це електронна система обліку пестицидів та агрохімікатів.
- Тут ви знайдете інформацію про дозволені для використання пестициди та агрохімікати, про державні випробування та реєстрацію цих речовин.
- Щоб не гаяти час на подання паперових документів, радимо скористатися системою та онлайн оформлювати посвідчення про державну реєстрацію пестицидів і агрохімікатів, дозвіл на ввезення та застосування незарєстрованих пестицидів та агрохімікатів для наукових та дослідних цілей.

[Адміністративні послуги](#)[Реєстри](#)[Новини](#)[Про проєкт](#)[Екозагроза](#)[e-Кабінет](#)[Зареєструватись](#)[Увійти](#)

[Головна](#) | [e-Пестициди](#)

e-Пестициди

Реєстри

[Перелік пестицидів і агрохімікатів, дозволених для використання](#) →

[Дані про державні випробування та реєстрацію пестицидів і агрохімікатів](#) →

[Перелік дозволів на ввезення на митну територію України незареєстрованих пестицидів і агрохімікатів, що використовуються для проведення державних випробувань та наукових досліджень, обробленого ними насіннєвого \(садивного\) матеріалу, на використання залишків пестицидів і агрохімікатів, термін реєстрації яких закінчився](#) →

е-Довкілля

- Тут зібрана уся інформація з установ, які здійснюють моніторинг довкілля за різними напрямками – повітря, вода, ґрунти тощо.
- Тож, перевіряйте дані у державних реєстрах та отримуйте інформацію зручно, просто і без зайвих клопотів.

ГОЛОВНА | [e-Довкілля](#)

e-Довкілля

[Реєстри](#) [Адміністративні послуги](#)

[Національний реєстр викидів та перенесення забруднювачів](#) →

ГОЛОВНА | [e-Довкілля](#)

e-Довкілля

[Реєстри](#) [Адміністративні послуги](#)

[Державна реєстрація об'єкта в Національному реєстрі викидів та перенесення забруднювачів](#) →

[Система моніторингу довкілля та наслідки збройної агресії РФ](#) →

Титул

Реєстри

30

активних реєстрів

17

реєстрів в розробці

Титул

Адміністративні послуги

21

активних послуг

11

послуг в розробці

Наші ресурси

Вода

Тимчасово не доступний під час
воєнного стану

Лісові пожежі

Дані з реєстру лісових пожеж

Геологічний портал

Інтерактивні карти, бази даних
геологічної інформації

Парки і заповідники України

Ми успадкували безцінний скарб –
Природу України. Збережемо цей наш
природний спадок для світу та наших
дітей

[До парків та заповідників](#)

Державний кадастр природно-заповідного фонду України

тимчасово не доступний під час
воєнного стану

[До кадастру](#)

ЕкоЗагроза

Офіційний ресурс Міндовкілля для
збору та фіксації інформації про
екологічні загрози в режимі реального
часу

[До ресурсу](#)

5. Відповідальність за порушення природоохоронного законодавства

Порушення законодавства
про охорону НПС тягне за
собою встановлену
законодавством України
відповідальність:

дисциплінарну

адміністративну

цивільну

кримінальну.

Види дисциплінарних стягнень:

- зауваження;
- догана;
- сувора догана;
- переведення на нижчу посаду;
- звільнення з роботи.

Дисциплінарні стягнення накладаються на посадову особу, що допустила екологічні правопорушення , її керівництвом за поданням державних органів охорони НПС, згідно з законодавством України про працю.

Види адміністративних стягнень:

- попередження;
- штраф (до 100 НМД громадян);
- оплатне вилучення або конфіскація знаряддя, що стало предметом вчинення правопорушення;
- конфіскація незаконно добутого або грошей, отриманих від його продажу;
- позбавлення права займатися певною діяльністю громадянина, що вчинив правопорушення;
- виправні роботи строком до 2 місяців;
- адміністративний арешт строком до 15 діб.

Виправні роботи і адміністративний арешт призначаються за рішенням суду.

Визначення адміністративних стягнень та порядок їх вчинення здійснюється згідно з КУпАп.

Цивільна відповідальність полягає у відшкодуванні збитків, заподіяних внаслідок порушення норм і вимог природоохоронного законодавства, включаючи неодержані прибутки за необхідний час, відновлення якості навколишнього природного середовища і відтворення природних ресурсів до стану, придатного для використання за цільовим призначенням, згідно з Цивільним кодексом України.

Кримінальна відповідальність, що вчиняється за рішенням суду, полягає

у накладанні значних штрафів (від 100 НМД громадян), обмеженні або позбавленні волі осіб, з вини яких виникли тяжкі наслідки для довкілля і здоров'я людей або спричинило загибель людей.

Визначення кримінальних стягнень та порядок їх вчинення здійснюється згідно з Кримінальним кодексом України.

Санкції за окремі порушення природоохоронного законодавства наведені далі у табличній формі, де застосовано такі скорочення:

ЗПОНПС – Закон України „Про охорону навколишнього природного середовища”

ЗКУ – Земельний кодекс України

ВКУ – Водний кодекс України

КУпН – Кодекс України про надра

ЛКУ – Лісовий кодекс України

ЗПОАП – Закон України „Про охорону атмосферного повітря”

ЗППЗФ - Закон України „Про природно-заповідний фонд України”

ЗПВ – Закон України „Про відходи”

ЗПРС – Закон України „Про рослинний світ”

ЗПТС – Закон України „Про тваринний світ”

ЗПЧК – Закон України „Про Червону книгу України”

ЗПЕЕ – Закон України „Про екологічну експертизу”

ЗПЕА – Закон України „Про екологічний аудит”

АКУ – Кодекс України про адміністративні правопорушення

ККУ – Кримінальний кодекс України

НМДГ – неоподатковуваний мінімум доходів громадян

МРЗП – мінімальний розмір заробітної плати

Відповідальність за порушення природоохоронного законодавства

Кваліфікація правопорушень законодавства	Санкції	Нормативні документи
1	2	3
Недодержання екологічних вимог під час проектування, розміщення, будівництва, реконструкції та прийняття в експлуатацію об'єктів чи споруд, недодержання строків, встановлених для кожного етапу будівництва природоохоронних об'єктів чи споруд, або строків прийняття їх в експлуатацію	Штраф на: громадян від 1 до 15 НМДГ, посадових осіб – від 5 до 20 НМДГ	ЗПОНПС ст. 68е АКУ ст. 79-1
Порушення правил екологічної безпеки. Порушення порядку проведення екологічної експертизи, правил екологічної безпеки під час проектування, розміщення, будівництва, реконструкції, введення в експлуатацію, експлуатації та ліквідації підприємств, споруд, пересувних засобів та інших об'єктів, якщо це спричинило загибель людей, екологічне забруднення значних територій або інші тяжкі наслідки	Позбавлення волі на строк від 5 до 10 років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися діяльністю на строк до 3 років	ЗПОНПС ст. 68б ЗПЕЕ ст. 50 ККУ ст. 236
Розробка і здача проектів, іншої аналогічної документації без обов'язкових інженерних систем захисту довкілля або введення в експлуатацію споруд без такого захисту, якщо вони створили небезпеку тяжких екологічних аварій або екологічних катастроф, загибелі або масового захворювання населення	Позбавлення права обіймати певні посади або займатися діяльністю на строк до 3 років або обмеження волі до 3 років	ЗПОНПС ст. 68е ККУ ст. 253-1
Ті самі дії, що спричинили такі наслідки	Обмеження або позбавлення волі на строк до 5 років	ККУ ст. 253-2

Відповідальність за порушення природоохоронного законодавства

Кваліфікація правопорушень законодавства	Санкції	Нормативні документи
1	2	3
Порушення правил застосування, зберігання, транспортування, знешкодження, ліквідації та захоронення пестицидів і агрохімікатів, токсичних речовин та інших препаратів	Штраф на: громадян від 3 до 7 НМДГ, посадових осіб – від 7 до 10 НМДГ	ЗПОНПС ст.68й АКУ ст. 83
Невиконання правил і норм у процесі створення, виробництва, зберігання, транспортування, використання, знешкодження, ліквідації, захоронення мікроорганізмів, біологічно активних речовин та інших продуктів біотехнологій	Штраф на: громадян від 5 до 8 НМДГ, посадових осіб – від 7 до 10 НМДГ	ЗПОНПС ст.68й АКУ ст. 90-1
Перевищення затверджених лімітів та нормативів використання природних ресурсів	Штраф на: громадян від 1 до 6 НМДГ, посадових осіб від 3 до 10 НМДГ	ЗПОНПС ст.68є; ст. 68ж АКУ ст. 91-2
Ненадання повної та достовірної екологічної інформації	Штраф на посадових осіб від 3 до 10 НМДГ	ЗПОНПС ст. 68л АКУ ст. 91-4
Приховування або умисне перекручення відомостей про екологічний стан, в тому числі радіаційний, який пов'язаний із забрудненням земель, водних ресурсів, атмосферного повітря, харчових продуктів і продовольчої сировини і такий, що негативно впливає на здоров'я людей, рослинний і тваринний світ, а також про стан захворюваності населення в районах з підвищеною екологічною небезпекою	Штраф до 100 НМДГ або позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років, або обмеження волі на строк до 3 років	ЗПОНПС ст. 68л ККУ ст.238-1

Відповідальність за порушення природоохоронного законодавства

Кваліфікація правопорушень законодавства	Санкції	Нормативні документи
1	2	3
Ті самі діяння, вчинені повторно або в місцевості, оголошену зоною надзвичайної екологічної ситуації, або такі, що спричинили загибель людей чи інші тяжкі наслідки	Обмеження або позбавлення волі на строк від 2 до 5 років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років або без такого	ККУ ст. 238-2
Невжиття заходів щодо ліквідації наслідків екологічного забруднення. Ухилення від проведення або неналежне проведення на території, що зазнала забруднення небезпечними речовинами або випромінюванням, дезактиваційних чи інших відновлювальних заходів щодо ліквідації або усунення наслідків забруднення, якщо це спричинило загибель людей або інші тяжкі наслідки	Обмеження або позбавлення волі на строк до 5 років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років	ЗПОНПС ст. 68і ККУ ст. 237

Відповідальність за порушення природоохоронного законодавства

Кваліфікація правопорушень законодавства	Санкції	Нормативні документи
1	2	3
Самовільне зайняття земельної ділянки	Штраф на: громадян від 10 до 50 НМДГ, посадових осіб – від 20 до 100 НМДГ. Дані ділянки підлягають поверненню власникам землі або землекористувачам без відшкодування затрат, понесених за час не законного користування ними. Приведення земельних ділянок у придатний для користування стан, включаючи знесення будинків, будівель і споруд, здійснюється за рахунок громадян або юридичних осіб, які самовільно зайняли земельні ділянки. Повернення самовільно зайнятих земельних ділянок провадиться за рішенням суду	ЗКУ ст. 211 б АКУ ст. 53-1 ЗКУ ст. 212

Відповідальність за порушення природоохоронного законодавства

Кваліфікація правопорушень законодавства	Санкції	Нормативні документи
Перекручення або приховування ¹ даних державного земельного кадастру, в тому числі про наявність земель запасу або резервного фонду, про стан земель	2 Штраф на посадових осіб від 5 до 20 НМДГ	ЗКУ ст. 211 є АКУ ст. 53-2
Псування та забруднення с/г та інших земель хімічними і радіоактивними речовинами, нафтою та нафтопродуктами, неочищеними стічними водами, виробничими та іншими відходами, а так само невжиття заходів по боротьбі з бур'янами	Штраф на: громадян від 10 до 20 НМДГ; посадових осіб – від 15 до 30 НМДГ	ЗКУ ст. 211в АКУ ст. 52
Забруднення або псування земель речовинами, відходами чи іншими матеріалами, якщо це створило небезпеку для життя, здоров'я людей або довкілля	Штраф до 200 НМДГ або позбавлення права обіймати певні посади чи займатися діяльністю на строк до 3 років	ЗКУ ст. 211в ККУ ст. 239 ККУ ст. 239
Ті самі діяння, що спричинили загибель людей, їх масове захворювання або інші тяжкі наслідки	Обмеження або позбавлення волі на строк від 2 до 5 років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років або без такого	ЗКУ ст. 211в ККУ ст. 239 ККУ ст. 239
Порушення права використання земель, в тому числі використання земель не за цільовим призначенням, знищення або пошкодження протиерозійних гідротехнічних споруд, захисних лісових насаджень	Штраф на: громадян від 5 до 25 НМДГ, посадових осіб від 15 до 30 НМДГ	ЗКУ ст. 211г; ст. 211з АКУ ст. 53

Відповідальність за порушення природоохоронного законодавства

Кваліфікація правопорушень законодавства	Санкції	Нормативні документи
1	2	3
Безгосподарське використання земель, якщо це спричинило тривале знищення або втрату їх родючості, виведення земель з сільськогосподарського обороту, змивання гумусного шару, порушення структури ґрунту	Штраф до 250 НМДГ або обмеження чи позбавлення волі на строк до 2 років з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до 3 років або без такого	ЗКУ ст. 211 ККУ ст. 254
Зняття та перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок без спеціального дозволу, невиконання умов зняття, збереження і використання родючого шару ґрунту	Штраф на: громадян від 10 до 20 НМДГ, на посадових осіб – від 20 до 50 НМДГ	ЗКУ ст. 211и АКУ ст. 53-3
Порушення строків повернення тимчасово зайнятих земель, не приведення їх у стан, придатний для використання за призначенням	Штраф на: громадян від 10 до 20 НМДГ, посадових осіб – від 15 до 30 НМДГ	ЗКУ ст. 211 д АКУ ст. 54-1
Непроведення рекультивації порушених земель	Штраф на: громадян від 5 до 10 НМДГ, посадових осіб – від 10 до 30 НМДГ	ЗКУ ст. 211ж АКУ ст. 54-2

Відповідальність за порушення природоохоронного законодавства

Кваліфікація правопорушень законодавства	Санкції	Нормативні документи
1	2	3
Самовільне відхилення від проектів землеустрою	Штраф на: громадян від 5 до 20 НМДГ, посадових осіб – від 15 до 30 НМДГ	ЗКУ від 211Г АКУ ст. 55
Знищення межових знаків меж землекористувачів	Штраф від 5 до 10 НМДГ	ЗКУ ст. 211 е АКУ ст.56
Порушення правил охорони надр, якщо це створило небезпеку для життя, здоров'я людей чи довкілля, а також незаконне видобування корисних копалин, крім загальнопоширених.	Штраф до 50 НМДГ або обмеження волі на строк до 2 років	КУпН ст. 65 ККУ ст. 240-1 ККУ ст. 240-2
Ті самі діяння вчинені повторно або, якщо вони спричинили загибель людей, їх масове захворювання, інші тяжкі наслідки або вчинені на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду	Обмеження або позбавлення волі на строк від 2 до 5 років з конфіскацією незаконно добутого і знаряддя видобування	КУпН ст. 65 ККУ ст. 240-1 ККУ ст. 240-2
Самовільна забудова площ залягання корисних копалин, знищення або пошкодження спостережних режимних свердловин на підземні води, маркшейдерських і геодезичних знаків	Штраф на: громадян від 4 до 6 НМДГ, посадових осіб – від 10 до 14 НМДГ. Самовільна забудова площ залягання корисних копалин припиняється без вішко-дування понесених витрат	КУпН ст. 65 АКУ ст. 57 КУпН ст. 66
Вибіркова відробка багатих ділянок родовищ, псування родовищ корисних копалин та інші порушення вимог	Штраф на посадових осіб від 10 до 14 НМДГ	КУпН ст. 65 АКУ ст. 57

Відповідальність за порушення природоохоронного законодавства

Кваліфікація правопорушень законодавства	Санкції	Нормативні документи
1	2	3
Невиконання вимог щодо приведення гірничих виробок і бурових свердловин, які ліквідуються або консервуються, в стан, що забезпечує безпеку населення, а також вимог щодо збереження родовищ, гірничих виробок і бурових свердловин на час консервації	Штраф на посадових осіб від 10 до 14 НМДГ	КУпН ст. 65 АКУ ст. 57
Порушення умов ліцензії (дозволу) на користування надрами, якщо це не пов'язано з отриманням доходу у великих розмірах	Штраф від 10 до 100 НМДГ	КУПН ст. 65 АКУ ст. 57
Забруднення і засмічення вод, порушення водоохоронного режиму на водозборах	Штраф на: громадян від 3 до 7 НМДГ, посадових осіб від 5 до 8 НМДГ	ВКУ ст. 110-2; ст. 110-3 АКУ ст. 59
Порушення правил охорони вод, якщо це причинило забруднення поверхневих чи підземних вод, або виснаження водних джерел і створило небезпеку для життя, здоров'я людей чи для довкілля	Штраф від 100 до 200 НМДГ або обмеження волі на строк до 5 років, або позбавлення права обіймати певні посади на той же строк	ВКУ ст. 110-2 ККУ ст. 242-1
Ті самі діяння, якщо вони спричинили загибель або захворювання людей, масову загибель об'єктів тваринного і рослинного світу або інші тяжкі наслідки	Обмеження або позбавлення волі на строк до 5 років	ВКУ ст. 110-2 ККУ ст. 242-1

Відповідальність за порушення природоохоронного законодавства

Кваліфікація правопорушень законодавства	Санкції	Нормативні документи
1	2	3
Введення в експлуатацію підприємств, комунальних та інших об'єктів без споруд та пристроїв, що запобігають забрудненню і засміченню вод або їх шкідливому діянню	Штраф на посадових осіб від 5 до 8 НМДГ	ВКУ ст. 110-5 АКУ ст. 59
Забір води з порушення лімітів водо користування, самовільне проведення гідротехнічних робіт, безгосподарне використання води, порушення правил ведення первинного обліку вод, що забираються з водних об'єктів і скидаються до них, та визначення якості вод, що скидаються	Штраф на посадових осіб від 5 до 8 НМДГ	ВКУ ст. 110-6; ст. 110-7; ст. 110-8 АКУ ст. 60
Пошкодження водогосподарських споруд і пристроїв, порушення правил їх експлуатації	Штраф на: громадян від 3 до 7 НМДГ, на посадових осіб від 5 до 8 НМДГ	ВКУ ст. 110-9 АКУ ст. 61
Порушення порядку здійснення викиду забруднюючих речовин в атмосферу або впливу на неї фізичних або біологічних факторів	Штраф на посадових осіб від 5 до 8 НМДГ	ЗПОАП ст. 33 АКУ ст. 78
Порушення порядку здійснення діяльності, спрямованої на штучні зміни стану атмосфери і атмосферних явищ	Штраф від 5 до 7 НМДГ	ЗПОАП ст. 33 АКУ ст. 78-1

Відповідальність за порушення природоохоронного законодавства

Кваліфікація правопорушень законодавства	Санкції	Нормативні документи
Введення в експлуатацію нових і реконструйованих підприємств, споруд та інших об'єктів, які не відповідають вимогам щодо охорони атмосферного повітря, невикористання встановлених споруд, устаткування, апаратури для очищення і контролю викидів в атмосферу, порушення правил їх експлуатації	2	3
Забруднення атмосферного повітря шкідливими речовинами та відходами виробництва, якщо це створило небезпеку для життя, здоров'я людей чи довкілля	Попередження або штраф на посадових осіб від 5 до 8 НМДГ	ЗПОАП ст. 33 АКУ ст. 79
Ті самі дії, що спричинили загибель людей або інші тяжкі наслідки	Штраф від 100 до 200 НМДГ або обмеження волі на строк до 3 років з позбавленням права обіймати певні посади на строк до 3 років або без такого	ЗПОАП ст. 33 ККУ ст. 241-1 ККУ ст. 241-2
Випуск в експлуатацію транспортних та інших пересувних засобів з перевищенням нормативів вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах, а також рівня впливу фізичних факторів під час роботи	Обмеження або позбавлення волі на строк від 2 до 5 років з позбавленням права обіймати певні посади на строк до 3 років або без такого	ЗПОАП ст. 33 ККУ ст. 241-1 ККУ ст. 241-2
	Штраф на посадових осіб від 2 до 3 НМДГ	ЗПОАП ст. 33 АКУ ст. 80

Відповідальність за порушення природоохоронного законодавства

Кваліфікація правопорушень законодавства	Санкції	Нормативні документи
Експлуатація громадянами ¹ автотранспортних та інших	2	3
пересувних засобів і установок, у яких вміст забруднюючих речовин у відпрацьованих газах, а також рівень впливу фізичних факторів під час роботи перевищують установлені нормативи	Штраф від 1 до 3 НМДГ	ЗПОАП ст. 33 АКУ ст. 81
Невиконання розпоряджень органів, що здійснюють контроль за охороною атмосферного повітря	Штраф на громадян: від 0,5 до 1 МРЗП; посадових осіб – від 1 до 1,5 МРЗП	ЗПОАП ст. 33 АКУ ст. 84
Використання ділянок земель державного лісового фонду для розкорчовування, спорудження будівель, переробки деревини, влаштування складів і та ін. без належного дозволу на використання цих ділянок	Штраф на: громадян від 5 до 10 НМДГ, посадових осіб від 9 до 18 НМДГ	ЛКУ ст. 105-8 АКУ ст. 63
Порушення встановленого порядку використання лісового фонду, заготівлі і вивезення деревини та заготівлі живиці	Штраф на: громадян від 3 до 7 НМДГ, на посадових осіб від 5 до 8 НМДГ	ЛКУ ст. 105-12 АКУ ст. 64
Незаконна порубка і пошкодження дерев і чагарників, саджанців у лісових розсадниках і на плантаціях, молодняка природного походження і самосіву на площах, призначених під лісовідновлення	Штраф на: громадян від 5 до 10 НМДГ, на посадових осіб від 7 до 12 НМДГ	ЛКУ ст. 105-6 АКУ ст. 65

Відповідальність за порушення природоохоронного законодавства

Кваліфікація правопорушень законодавства	Санкції	Нормативні документи
1	2	3
Знищення або пошкодження лісових масивів, зелених насаджень навколо населених пунктів, вздовж залізниць або інших таких насаджень вогнем чи іншим загально небезпечним способом	Обмеження або позбавлення волі на строк від 2 до 5 років	ЛКУ ст. 105-1 1 ККУ ст. 245-1 ККУ ст. 245-2
Ті самі діяння, що спричинили загибель людей, масову загибель людей або інші тяжкі наслідки	Позбавлення волі на строк від 5 до 10 років	ЛКУ ст. 105-1 1 ККУ ст. 245-1 ККУ ст. 245-2
Знищення або пошкодження позахисних смуг, захисних лісових насаджень вздовж берегів річок, каналів, навколо водних об'єктів, гідротехнічних споруд, на смугах відводу автомобільних доріг, залізниць та інших захисних лісових насаджень	Штраф на: громадян від 5 до 10 НМДГ, посадових осіб – від 7 до 12 НМДГ	ЛКУ ст. 105 ЗКУ ст. 211 ВКУ ст. 110 АКУ ст. 65-1
Здійснення лісових користувань не у відповідності з вимогами, передбаченими у лісовому або у лісорубному квитку (ордері)	Штраф на: громадян від 1 до 3 НМДГ, на посадових осіб – від 3 до 7 НМДГ	ЛКУ ст. 105-1 АКУ ст. 67
Порушення правил та інструкцій по відновленню, поліпшенню стану і природного складу лісів, підвищенню їх продуктивності, а також по використанню ресурсів спілої деревини	Штраф на посадових осіб від 5 до 7 НМДГ	ЛКУ ст. 105-12 АКУ ст. 68

Відповідальність за порушення природоохоронного законодавства

Кваліфікація правопорушень законодавства	Санкції	Нормативні документи
1	2	3
Пошкодження сінокосів і пасовищних угідь на землях державного лісового фонду	Штраф на: громадян від 1 до 3 НМДГ, посадових осіб – від 3 до 7 НМДГ	ЛКУ ст. 105-17 АКУ ст. 69
Самовільне сінокосіння та пасіння худоби в лісах і на землях державного лісового фонду, не вкритих лісом, збирання дикорослих плодів, горіхів, ягід і та ін. з порушенням установлених строків їх збирання або на ділянках, де це заборонено	Штраф на: громадян від 1 до 3 НМДГ, посадових осіб – від 3 до 7 НМДГ	ЛКУ ст. 105-9 АКУ ст. 70
Введення в експлуатацію виробничих об'єктів без обладнання, що запобігає шкідливому впливу на стан і відтворення лісів	Штраф на посадових осіб від 3 до 7 НМДГ	ЛКУ ст. 105-15 АКУ ст. 71
Пошкодження лісу стічними водами, хімічним речовинами, нафтою і нафтопродуктами, шкідливими речовинами, відходами і покидьками, що спричиняє його усихання чи захворювання	Штраф на посадових осіб від 5 до 8 НМДГ	ЛКУ ст. 105-3 АКУ ст. 72
Засмічення лісів відходами	Штраф на: громадян від 1 до 3 НМДГ, посадових осіб – 3 до 7 НМДГ	ЛКУ ст. 105-4 АКУ ст. 73
Знищення або пошкодження лісоосушувальних каналів, дренажних систем і шляхів на землях державного лісового фонду, а також знищення або пошкодження відмежувальних знаків у лісах	Штраф на: громадян від 1 до 3 НМДГ, посадових осіб – від 3 до 7 НМДГ	ЛКУ ст. 105-18 АКУ ст. 74, 75

Відповідальність за порушення природоохоронного законодавства

Кваліфікація правопорушень законодавства	Санкції	Нормативні документи
1	2	3
Знищення корисної для лісу фауни	Штраф на: громадян від 1 до 3 НМДГ, посадових осіб – від 3 до 7 НМДГ	ЛКУ ст. 105 АКУ ст. 76
Порушення вимог пожежної безпеки в лісах	Штраф на: громадян від 1 до 3 НМДГ, посадових осіб від 3 до 10 НМДГ	ЛКУ ст. 105-2 АКУ ст. 77
Знищення або пошкодження лісу внаслідок виникнення лісової пожежі або поширення її на значній площі	Штраф на: громадян від 3 до 10 НМДГ, посадових осіб від 7 до 12 НМДГ	ЛКУ ст. 105-2 АКУ ст. 77
Порушення законодавства про захист рослин	Попередження або штраф на: громадян від 5 до 10 НМДГ, посадових осіб від 10 до 18 НМДГ	КПРС ст. 40 АКУ ст. 83-1
Самовільне випалювання рослинності або її залишків та опалого листя	Штраф на: громадян від 10 до 20 НМДГ, посадових осіб від 50 до 70 НМДГ	ЗПРС ст. 40 АКУ ст. 77-1 АКУ ст. 77-1
Ті самі дії, вчинені в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду	Штраф на: громадян від 20 до 40 НМДГ, посадових осіб від 70 до 100 НМДГ	ЗПРС ст. 40 АКУ ст. 77-1 АКУ ст. 77-1
Порушення правил, установлених для боротьби зі шкідниками і хворобами рослин, та інших вимог законодавства про захист рослин, що спричинило тяжкі наслідки	Штраф до 100 НМДГ або обмеження волі на строк до 2 років	ЗПРС ст. 40 ККУ ст. 247

Відповідальність за порушення природоохоронного законодавства

Кваліфікація правопорушень законодавства	Санкції	Нормативні документи
1	2	3
Порушення правил охорони та використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду	Штраф на: громадян від 3 до 8 НМДГ з конфіскацією знаряддя і засобів вчинення правопорушення та незаконно добутих природних ресурсів чи без такої; посадових осіб – 5 до 10 НМДГ з конфіскацією знарядь і засобів вчинення правопорушення та незаконно добутих природних ресурсів чи без такої	ЗППЗФ ст. 64-е АКУ ст. 91
Умисне знищення або пошкодження територій, взятих під охорону держави, та об'єктів природно-заповідного фонду	Штраф від 100 до 200 НМДГ або обмеження волі на строк до 3 років	ЗППЗФ ст. 64 ж ККУ ст. 252-1 ККУ ст. 252-2
Ті самі дії, вчинені шляхом підпалу або іншим загальнонебезпечним способом, якщо це спричинило загибель людей або інші тяжкі наслідки	Позбавлення волі на строк від 5 до 12 років	ЗППЗФ ст. 64 ж ККУ ст. 252-1 ККУ ст. 252-2

Відповідальність за порушення природоохоронного законодавства

Кваліфікація правопорушень законодавства	Санкції	Нормативні документи
1	Штраф від 50 до 100 НМДГ або	3
Незаконна порубка дерев і чагарників у лісах, захисних та інших лісових насадженнях, що спричинило істотну шкоду, а також на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду, в інших особливо охоронюваних містах	арешт на строк до 6 місяців, або обмеження чи позбавлення волі на строк до 3 років з конфіскацією незаконно добутого	ЗППЗФ ст. 64е ККУ ст. 246
Порушення вимог щодо охорони видів тварин і рослин, занесених до Червоної книги України	Штраф на: громадян від 20 до 30 НМДГ з конфіскацією незаконно добутого; посадових осіб – від 30 до 50 НМДГ з конфіскацією незаконно добутого	ЗПЧКУ ст. 20 ЗПРС ст. 40 ЗПТС ст. 63 АКУ ст. 90
Експлуатація на водних об'єктах водозабірних споруд, не забезпечених рибозахисним обладнанням	Штраф на: громадян від 1 до 6 НМДГ, посадових осіб – від 5 до 8 НМДГ	ЗПТС ст. 63 АКУ ст. 86-1
Порушення правил рибальства	Попередження або штраф на: громадян від 2 до 40 НМДГ, з конфіскацією знарядь і засобів вчинення правопорушення та незаконно добутої риби чи без такої; посадових осіб – 10 до 50 НМДГ з конфіскацією знарядь і улову риби чи без такої	ЗПТС ст. 63 АКУ ст. 85

Відповідальність за порушення природоохоронного законодавства

Кваліфікація правопорушень законодавства	Санкції	Нормативні документи
1	Штраф до 50 НМДГ або арешт на	3
Проведення вибухових робіт з порушенням правил охорони рибних запасів або диких водних тварин	строк до 6 місяців, або обмеження волі на строк від 2 до 5 років, або позбавлення волі на строк до 3 років	ЗПТС ст. 63 ККУ ст. 250-1
Виготовлення та збут заборонених знарядь добування об'єктів тваринного або рослинного світу, а також збут незаконно добутої продукції	Штраф від 3 до 7 НМДГ з конфіскацією цих знарядь, матеріалів та засобів для їх виготовлення	ЗПТС ст. 63 ЗПРС ст. 40 АКУ ст. 85-1
Порушення правил полювання, яке не мало наслідком добування тварин	Попередження або штраф на: громадян від 2 до 20 НМДГ; посадових осіб – від 10 до 30 НМДГ	ЗПТС ст. 63 АКУ ст. 85
Повторне порушення правил полювання чи таке, яке мало наслідком добування, знищення або поранення тварин	Штраф на: громадян від 20 до 40 НМДГ з конфіскацією рушниць та інших знарядь і засобів вчинення правопорушення та незаконно добутих об'єктів тваринного світу чи без такої або позбавлення права полювання на строк до 3-х років; на посадових осіб – від 30 до 50 НМДГ з конфіскацією знарядь і засобів вчинення та незаконно добутих об'єктів тваринного світу чи без такої	ЗПТС ст. 63 АКУ ст. 85

Відповідальність за порушення природоохоронного законодавства

Кваліфікація правопорушень законодавства	Санкції	Нормативні документи
1	2	3
Порушення правил полювання, якщо воно заподіяло істотну шкоду, а також незаконне полювання на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду, або полювання на звірів, птахів та інших видів, що занесені до Червоної книги України	Штраф до 100 НМДГ або обмеження волі на строк до 3 років з конфіскацією знарядь і засобів полювання і всього добутого	ЗПТС ст. 63 ККУ ст. 248-1 ККУ ст. 248-2
Ті самі дії, якщо вони вчинені службовою особою з використанням службового становища або за попередньою змовою групи осіб, або способом масового знищення об'єктів тваринного світу, з використанням транспортних засобів, або особою, раніше засудженою за такі злочини	Штраф від 100 до 200 НМДГ або обмеження чи позбавлення волі на строк до 5 років з конфіскацією знарядь і засобів полювання і всього добутого	ЗПТС ст. 63 ККУ ст. 248-1 ККУ ст. 248-2
Незаконне зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом, якщо воно заподіяло істотну шкоду	Штраф до 100 НМДГ або обмеження волі на строк до 3 років з конфіскацією знарядь і засобів промислу і всього добутого	ЗПТС ст. 63 ККУ ст. 249-1
Ті самі діяння, якщо вони вчинені способом масового знищення об'єктів тваринного світу або особою, раніш судимою за подібний злочин	Штраф від 100 до 200 НМДГ або обмеження чи позбавлення волі на строк до 3 років з конфіскацією знарядь і засобів промислу і всього добутого	ЗПТС ст. 63 ККУ ст. 249-1

Відповідальність за порушення природоохоронного законодавства

Кваліфікація правопорушень законодавства	Санкції	Нормативні документи
Порушення правил складування, зберігання, розміщення, транспортування, утилізації, ліквідації та використання відходів	Штраф на: громадян від 1 до 5 НМДГ; посадових осіб – 5 до 8 НМДГ	ЗПВ ст. 42 АКУ ст. 82
Порушення правил ведення первинного обліку на здійснення контролю за операціями поводження з відходами або неподання або подання звітності щодо утворення, використання та видалення відходів з порушенням встановлених строків	Штраф на посадових осіб від 3 до 5 НМДГ	ЗПВ ст. 42 АКУ ст. 82-1
Приховування перевищення встановлених лімітів на обсяги утворення та розміщення відходів	Штраф на посадових осіб від 2 до 5 НМДГ	ЗПВ ст. 42 АКУ ст. 91-3
Приховування, перекручення або відмова від надання повної та достовірної інформації за запитами посадових осіб і зверненнями громадян та їх об'єднань щодо безпеки утворення відходів та поводження з ними, в т.ч. про їх аварійні скиди та їх наслідки	Штраф на посадових осіб від 3 до 5 НМДГ	ЗПВ ст. 42 АКУ ст. 82-3
Змішування та захоронення відходів, для утилізації яких в Україні існує відповідна технологія, без спеціального дозволу органів охорони навколишнього природного середовища	Штраф на посадових осіб від 2 до 5 НМДГ	ЗПВ ст. 42 АКУ ст. 82-4
Передача відходів організаціям, що не мають відповідного дозволу на їх зберігання, оброблення або видалення	Штраф на: громадян від 1 до 3 НМДГ; посадових осіб від 2 до 5 НМДГ	ЗПВ ст. 42 АКУ ст. 82-5
Порушення встановлених правил і режиму експлуатації установок і виробництв з оброблення та утилізації відходів, а також полігонів промислових, побутових та інших відходів	Штраф на посадових осіб від 2 до 5 НМДГ	ЗПВ ст. 42 АКУ ст. 82-6
Виробництво продукції з відходів чи з їх використанням без відповідної нормативно-технічної та технологічної документації, погодженої в установленому порядку	Штраф на посадових осіб від 3 до 15 НМДГ	ЗПВ ст. 42 АКУ ст. 82-2

Питання для самоконтролю

Що таке екологічне законодавство України та яку роль воно відіграє у системі права?

Які основні принципи охорони навколишнього природного середовища закріплені в законодавстві України?

Які основні закони України регулюють сферу охорони довкілля?

Яке місце Конституції України у системі екологічного законодавства?

Які права та обов'язки громадян у сфері охорони довкілля визначені законодавством?

Які екологічні документи обов'язково повинні мати підприємства?

Що розуміють під екологічно «чистими» підприємствами?

Які міжнародні екологічні угоди та конвенції є ключовими для України?

Яку роль відіграють міжнародні організації у впровадженні екологічних стандартів?

У чому полягає значення екологічної сертифікації (ISO 14001) для підприємств?

Як міжнародне співробітництво впливає на екологічну модернізацію українських підприємств?

У чому полягає необхідність гармонізації екологічного законодавства України із законодавством ЄС?

Які основні напрями адаптації екологічного законодавства України до права ЄС?

Що таке екологічні директиви ЄС і яке їх значення для України?

Які проблеми виникають у процесі адаптації екологічного законодавства України до європейських стандартів?

Наведіть приклади сфер, де відбувається активне наближення українського законодавства до норм ЄС.

Що таке Єдина екологічна платформа «ЕкоСистема» та з якою метою вона створена?

Які основні функції платформи «ЕкоСистема» для громадян?

Які можливості надає платформа «ЕкоСистема» для бізнесу та підприємств?

Як платформа сприяє підвищенню прозорості екологічної інформації? Я

Яке значення має цифровізація екологічного управління для сталого розвитку?

Які дії вважаються порушенням екологічного законодавства?

У чому полягає дисциплінарна відповідальність за екологічні правопорушення?

За які порушення настає адміністративна відповідальність у сфері охорони довкілля?

У яких випадках настає цивільно-правова відповідальність за шкоду довкіллю? Які екологічні правопорушення можуть тягнути за собою кримінальну відповідальність?

У чому полягає відшкодування шкоди, заподіяної довкіллю?

Чи можуть кілька видів юридичної відповідальності застосовуватись одночасно до одного порушника?

Чи достатньо ефективною є система екологічної відповідальності в Україні?

Які зміни в екологічному законодавстві України є першочерговими з урахуванням євроінтеграції?

Чи може цифрова платформа «ЕкоСистема» реально зменшити рівень екологічних правопорушень?

Дякую за увагу!

- Ek_glo@ztu.edu.ua
Державний університет «Житомирська політехніка»